

Germana Esperantisto

Der Deutsche Esperantist

Oficiala Organo de
Germana Esperanto-Asocio (G. E. A.)
kaj de aliaj esperantistaj unuiĝoj

Aperas duonmonate en du alternantaj eldonoj:
Eldono A (Propagando) — Eldono B (Literaturo)



Offizielles Organ des
Deutschen Esperanto-Bundes E. V.
und anderer Esperantisten-Vereinigungen

Erscheint halbmonatlich in zwei abwechselnden Ausgaben:
Ausgabe A (Propaganda) — Ausgabe B (Literatur)

Abonprezo: por jaro 2.400 Sm. (Provabono por duonjaro, komen-
cianta en Januaro kaj Julio, 1.200 Sm.). Ĉiu eldono aparte:
1.200 Sm. (0.600 Sm.). Anoncoj: Vidu tarifon sur la kovrilo

Bezugspreis: für ein Jahr 4.80 M (Probeabonnement für ein Halb-
jahr, beginnend im Januar und Juli, 2.40 M). Jede Ausgabe ein-
zeln: 2.40 M (1.20 M). Anzeigen: Siehe Tarif auf dem Umschlag

Redaktoro: Friedrich Ellersiek, Berlin S 59, Wissmannstr. 46

Alsenditajn artikolojn la redakcio laŭ bezono korektas. Nepresitajn manuskriptojn ni redonas nur, se oni aldonis poŝtmarkon por la resendo

11^a Jaro No. 3 A

Eldonejo kaj Redakcio: Dresden-A. 1, Struvestr. 40

Marto 1914

Grava avizo!

Germana Esperanto-Asocio kaj Germana
Esperantisto aranĝos

karavanon al la Deko en speciala
vagonaro Berlin—Paris kaj reen

(verŝajne tra Frankfurt a. M.—Metz)
por eksterordinare malalta prezo.

La vagonaro jam estas certigita!

Enkalkulitaj en la prezo estos ankaŭ:

Loĝado kaj po 3 manĝoj ĉiutage (inkluzive trin-
kaĵojn) en bonaj hoteloj en la proksimeco de la kon-
gresejo, trinkmonoj, gvidadoj tra la urbo en veturiloj,
ktp. ktp., entute ĉio, kion oni ĝenerale bezonos krom
la pure kongresaj aferoj.

Detaloj pri tiu ĉi vojaĝo sekvas en la venonta
numero A. Informojn donas la oficejo de Ger-
mana Esperanto-Asocio, Pirnaische Str. 50, II,
Dresden-A., aŭ la redaktoro de G. E., Friedrich
Ellersiek, Wissmannstr. 46, Berlin S 59.

Leteroj al nova esperantisto

2. Kiel mone subteni la Esperanto-movadon?

Kara nevo mia,

Pri tiu ĉi demando, kiun vi faras al mi en via
lasta letero, oni povas skribi librojn de granda amplekso.
Preskaŭ ĝi ne estas respondebla en la kadro de
simpla letero. Tamen mi volas doni al vi almenaŭ
kelkajn konsilojn, laŭ kiuj vi povas agi.

Unu el la ĉefaj devoj laŭ tiu rilato vi jam plenumis:
vi aliĝis al agema grupo esperantista, kiu per sia aneco
al nia granda nacia asocio subtenas ĉi ties multvaloran
propagandan laboron. En la nuna stato de l'enpenetrigo

de nia afero en la grandan publikon estas nepre ne-
cese, ke la fortoj kuniĝu tiel, ke ni kiel eble plej
baldaŭ venku la indiferentecon kaj kontraŭecon, kiujn
multaj homoj ankoraŭ montras al la ideo pri universala
helpingvo. Nur per unueco ni povas atingi ĉi tiun
celon. Tion neniam forgesu, kaj tial pagu volonte
kaj akurate vian kotizon por la grupo kaj zorgu pri
tio, ke ankaŭ aliaj anoj same agu.

Ankaŭ alian gravan devon de subteno vi jam
plenumis per la abono al la oficiala organo de nia
nacia asocio. La financa fortigo de nia gazetaro estas
necesa kaj grava. La gazetaro estas la potenco, kiu
unuavice kolektas kaj kune tenas nian anaron ĉirkaŭ
la standardo de Esperanto kaj duavice portas la ideon
pri nia afero en la publikon.

Sed ne fuŝkomprenu ĉi tiun konsilon. Mi ne re-
komendas al vi la abonon al kiel eble plej multaj
Esperantaj gazetoj. Se vi tion farus, vi agus mal-
prudente kaj malŝpareme, ĉar inter niaj gazetoj ek-
zistas multaj, kiuj ne mēritas tian subtenon. Prezipe
estu singardema kontraŭ novaperintaj gazetoj. Ekzistas
esperantistoj, kiuj sentas en si la kapablon kaj ambicion,
redakti aŭ eldoni propran gazeton, por komuniki al la
mondo esperantista siajn saĝaĵojn. Iu motivo por la
aperigo de la nova produkto estas facile trovita. La
eldonanto aŭ redaktoro prezentas tiun ĉi motivon al
nia anaro kaj nun esperas, ke la abonantoj alflugos
kvazaŭ abeloj al dolĉa floro. Sed baldaŭ tiaj entre-
prenantoj devas ekkoni, ke la tero, sur kiu kreskas
ilia floro, ne donas al ĉi tiu sufiĉe da nutraĵo. La
suko de la floro iom post iom plimalmultiĝas, la bela
kreskaĵo velkas kaj pereas. Kaj la kaŭzo de tio? La
ambiciaj entreprenantoj pensas nur al si mem; ili ne
konsideras la demandon, ĉu ilia kreaĵo estas necesa,
ili ne antaŭkalkulas, mallonge: ili ne posedas sufiĉajn
spertojn. Vidante sian malsuksecon ili kulpigas ĉiun
aliam, la presiston de la gazeto, la nevenintajn abo-
nantojn ktp., nur ne — sin mem.

Tro multe da gazetoj efektive nur malhelpas la
progreson de nia afero, anstataŭ utili al ĝi. Laŭ mia
ĝisnuna sperto tute sufiĉus, se ĉiu nacio por la pro-
pagando de Esperanto havus nur unu bonan gazeton,
kio devas esti la sola oficiala organo de la koncerna

tutnacia asocio. Honora devo de la asocioj estas, aboni kaj atente legi la gazeton. Ankaŭ la fakaj unuigoj esperantistaj havu nur po unu oficialan organon. Kaj se krom tio ankoraŭ ekzistus kelkaj pure Esperantaj gazetoj por literaturo, ni povus esti kontentaj. Nia movado profitus el tia ideala stato kaj ne laste ankaŭ la eldonistoj, kiuj nun vere nenion gajnas per la eldonado de gazeto.

Krom la subteno al la nacia movado vi ankaŭ ne forgesu tiun al la internacia, kiu reprezentigas en la Universala Esperanto-Asocio. Aliĝu ankaŭ al ĝi, ĉar ĝi estas la institucio, kiu jam nun alportas al vi praktikan utilon el la uzado de Esperanto. Kvankam mi ne en ĉiuj punktoj konsentas pri la agado de U. E. A. (vidu mian raporton pri la Naŭa), mi tamen rekomendas ĝin ĉie pro ĝia komuna utileco, kiu espereble ne estos neniigata per neprudentaj decidoj.

Sed nepre ne subtenu entreprenojn, kiuj sin prezentas en iu pridubinda formo sub la preteksto, ke ili volas utili kaj progresigi la Esperantan movadon. Interalie mi celas la parkurban aferon en München kaj ties loterion. Bedaŭrinde la tiel bele elpensita plano de Esperanto-urbo nun malsukcesis, ĉar oni, eble en bona kredo, trofaksis la esperantistaron. Mi antaŭvidis ĉi tiun fiaskon pro diversaj kaŭzoj, kiujn mi hodiaŭ ne volas detaligi.

Mi ĝojas, ke ankaŭ vi vizitos la kongreson en Leipzig, vian unuan Esperanto-kongreson. Pri kongresaj aferoj mi skribos alian fojon. Hodiaŭ mi nur volas rekomendi al vi, donaci pli-malpli grandan sumon, tute laŭ via povo, por la Esperanto-pavilono en la „Bugra“, kie okazos nia kongreso. Certe vi jam legis pri la afero en nia gazeto. Jen bona okazo, por kiu ĉiu esperantisto devus ion oferi, ĉar la pavilono estos la plej bona kaj plej efika propagandilo, kiun ni ĝis nun havis. Antaŭ nelonge mi vizitis Leipzigon kaj tie rigardis la jam starigitan krudan konstruaĵon de la pavilono. Ĝi fariĝas belega (cetere jam ekzistas poŝtkartoj kaj sigelmajkoj de ĝi), kaj ĝi staras sur unu el la plej bonaj lokoj, kie ĉiu vizitonto de la ekspozicio nepre devas ĝin rimarki. Estas nur bedaŭrinde, ke ankoraŭ multaj, eĉ tre konataj, germanaj esperantistoj mankas en la listo de la mondonintoj. Ĉu ili dubas pri la efektiva starigo de la pavilono? Povas esti. Sed ilia dubo estas senmotiva. Espereble ili lastmomente ankoraŭ malfermos sian monujon kaj tiel helpos, ke la pavilono entute fariĝos tia, kia ĝi devas esti pro la graveco de nia afero.

Por hodiaŭ mi nun volas fini, kore salutante vin kaj viajn gepatrojn.

Via fidela
Onklo Tobias

Achtung! Siegelmarken!

Da die technische Ausführung der Siegelmarke für den 9. Deutschen Esperanto-Kongress nicht befriedigend ausgefallen ist, werden wir in kürzester Zeit eine andere Folge herausgeben. Für Interessenten sind die alten Marken, soweit der Vorrat reicht, auch fernerhin zu haben.

Der Leipziger Ortsausschuß

Nia gazetara mizero

[1074]

Kiu nur iomete observis la Esperantan gazetaron, tiu konvinkigis, ke ĝi grave malsanas. Suferantoj estas ĉiuj tri faktoroj de nia gazetaro: eldonantoj, redaktoroj kaj publiko, sed la plej granda malhelpo rezultas el tia stato por nia tuta movado. Por klarigi la aferon, ni volas laŭvice unue priparoli la mizeron de ĉi tiuj kvar malfeliĉuloj, kaj poste ni serĉu kontraŭefikajn rimedojn.

Ĉu ekzistas eldonanto de iu Esperanta gazeto, kiu havas profiton el sia eldonaĵo? Certe ni povas respondi: ne. Sed ekzistas multaj, kiuj havis kaj havas malprofiton, ĉar pro malgranda nombro da abonantoj kaj anoncoj la elspezoj superas la enspezojn. Oni povus supozi, ke la eldonantoj aŭ atendas estontan profiton, aŭ simple estas tiel fervoraj esperantistoj, ke ili volas alporti oferojn por nia movado. Rilate al la unua supozo ili povas esti certaj, ke, se la afero iros ĝisnun vojon, la feliĉa tempo ne komenciĝos en la dudeka jarcento. Rilate al ilia oferemo oni devas respondi, ke ĉiu oferemo estas nur tiam fruktdona, kiam ĝi estas bazita sur logika konkludo kaj nun, kiel ni montros, lamas ankoraŭ ĉi tiu logika konkludo. Jen la kaŭzo de la mizero de la eldonantoj.

La redaktora mizero estas ne malpli granda. La Esperantaj redaktoroj estas bonaj, amindaj homoj, sed ili, laborante, ne povas vivi de siaj moralaj ecoj; pro tio oni ne povas de ili ankaŭ postuli, ke ili fordonu sian tutan forton kaj tempon ekskluzive al sia redaktora tasko, kaj ĉi tiu cirkonstanco des pli malutilas al la gazeto, ju malpli bonajn kunlaborantojn la redakcio havas. La fakto, ke Esperantaj redaktoroj estas superŝutataj per malvaloraj, diletante verkitaj manuskriptoj, ne faciligas ilian pozicion. Ofte esperantistoj estas tro kuraĝaj homoj. Ne unufoje tiu, kiu ĝis la momento, kiam li fariĝis esperantisto, ne kuraĝis skribi plej malgrandan gazetan artikolon en sia gepatra lingvo, sentas sin tuj kapabla, verki longajn „literaturaĵojn“ en Esperanto post kelksemajna aŭ kelkmonata studado de iu Esperanta lernolibro, ĉar artefarita lingvo permesas produkti — malutilaĵojn. Ne mem legi bonajn Esperantajn verkistojn, sed feliĉigi aliajn per sia Esperanta kapableco, estas unua zorgo de esperantistigitaj fervoruloj. De tie devenas en Esperantaj gazetoj la multego da artikoloj, senvaloraj rilate al enhavo kaj stilo.

Sinsekve de tie devenas ankaŭ la tria mizero, la mizero de la Esperanta publiko.

Pro kio oni lernas Esperanton? Ĉu ĝi devas esti spirita sporto aŭ ludilo, forpelanta enuon de ne sufiĉe okupitaj homoj? Kiu lernis Esperanton, volas havigi al si praktikan utilon aŭ almenaŭ konvinki la neesperantan publikon pri utileco kaj graveco de internacia helplingvo; tion oni eĉ ne povas atingi per tondra klakado kaj bruado dum la kongreso.

Esperantisto abonanta iun Esperantan gazeton havas tri celojn: li volas informi sin pri la Esperanta movado, kion efektivas nun sufiĉe la propagandaj gazetoj; li volas perfektigi en bona Esperanta stilo; li volas havi utilon aŭ ĝuon por sia spirito, legante interese verkitajn ĉiuspecajn artikolojn aŭ valorajn, ne konatajn de li literaturaĵojn. En la du lastaj rilatoj la plej granda parto de Esperantaj gazetoj ne povas nun kontentigi eĉ plej modestajn dezirojn de la abonantaro. Malbonan Esperantan stilon, naciismojn, sam-

vole kreitajn vortojn, eĉ gramatikajn erarojn oni tro ofte renkontas en multaj gazetoj. Aliparte la enhavo estas ofte banala aŭ ne interesa.

La aŭtoro de ĉi tiuj linioj foje ricevis de tre klera persono, lerninta Esperanton karakterizan respondon je sia demando, kial li ne abonas iun Esperantan gazeton: „Mi tion provis, ĉar mi esperis trovi en Esperantaj gazetoj interesajn priskribojn el fremdaj landoj, pri fremda nacia vivo, pri loĝantoj, pri kulturaj aferoj, pri ilia lando, pri iliaj spiritaj progresoj, pri iliaj novaj literaturaĵoj; anstataŭ tio mi trovadis plej ofte mallertajn tradukaĵojn el malnovaj verkoj de mia gepatra lingvo, kiujn mi de longe konas aŭ povas legi kun pli granda plezuro en mia nacia lingvo. Pro tio mi ĉesis aboni Esperantajn gazetojn kaj ree penadas informi min pri tiaj eksterlandaj aferoj el ĵurnaloj redaktataj en mia gepatra lingvo. Mi volis senpere per Esperanto interrilati kun la pensmaniero kaj spirito de alilandanoj, sed Esperanto ĝis nun ne kapablas tion efektiviĝi.“

Aŭdinte tian respondon la subskribinto tuj faris al sia konatulo la riproĉon: „Esperantistoj ne devas komence tro multe postuli; abonu kaj apogu Esperantajn gazetojn kaj vi baldaŭ trovos en ili, kion vi serĉas. La mirakla tempo jam preterpasis, sen mono la plej bona redakcio estas senforta.“ Tamen li devis konfesi, ke lia konatulo grandparte estis prava. Kaj tio estas la mizero de l'abonanta publiko.

Konstatinte la faktojn ni priparolu la kaŭzojn kaj serĉu rimedojn.

Ĉar iu certa statistiko pri la nombro da esperantistoj en la mondo ne ekzistas, ni povas nur konkludi laŭ ĝeneralaj sciigoj tiamaniere: Ekzistas en la mondo ĉirkaŭ 1500 organizitaj grupoj esperantistaj; supozante (maksimume), ke ĉiu grupo konsistus el 25 membroj, estus entute 37 500 organizitaj esperantistoj. Se ni nun supozas, ke ekzistus ĉi tiu sama nombro de neorganizitaj esperantistoj, konsistus la tuta esperantistaro el 75 000. Se de la organizitaj esperantistoj $\frac{2}{3}$ abonas iun Esperantan gazeton kaj de la neorganizitaj $\frac{1}{3}$, ni havas maksimume 37 500 abonantojn. Aperas nun pli ol 100 Esperantaj gazetoj. Tiamaniere ĉiu gazeto havas meznombre 375 abonantojn. Tiu ĉi cifero estas verŝajne iom pli malgranda. Ĉiu objektiva observanto tuj konstato, ke ĉi tiu cirkonstanco estas unu el la ĉefaj kaŭzoj de la gazetara mizero; ke ĝi estas la kaŭzo de malprofito de eldonistoj, kaŭzo de preskaŭ senfrukta laborado de redakcioj, kaŭzo de ne tro granda spirita valoro de multaj gazetoj.

Sed sekvas ankoraŭ al tio aliaj tre gravaj malutiloj por nia movado. Unue, multaj, kiuj lernis Esperanton, perdas la intereson pri ĝi, ĉar ili ne trovas en Esperanto la atenditan spiritan nutraĵon kaj, kiel nia konatulo, iom post iom forlasas nian aferon. Due nia propagando ĉiurilate suferas. La plej konvinka ilo por propagando estas la pruvo, ke Esperanto jam alportas praktikan utilon, kaj tio rilatas speciale al Esperantaj gazetoj, kiuj pli multe ol libroj povus ekinteresi la neesperantistan publikon. Se naciaj redakcioj trovas en Esperantaj gazetoj valorajn artikolojn, korespondojn, sciigojn el ĉiuj landoj, ili baldaŭ pli multe ŝatus la Esperantan gazetaron kaj ĉerpis el ĝi temojn por siaj naciaj gazetoj, farante per tio grandan propagandon.

Kaj nun ni serĉu rimedojn por forigi la mizeron.

Anstataŭ pli ol 100 gazetoj sufiĉus por la nuna esperantistaro ĉirkaŭ 30 ĝis 40 gazetoj de du specoj:

1) Ĝeneralaj ĵurnaloj (sumtempe propagandaj) po unu por ĉiu nacio.

2) Fakaj ĵurnaloj po unu por ĉiu ĉefa fako.

Rilate al ĝeneralaj kaj propagandaj gazetoj estas tre oportuna la formo, kiun elektis *Germana Esperantisto*.

Laŭ la nombro da esperantistoj en ĉiu lando devus komence aperi ĝenerala gazeto po unu kajero ĉiumonate. Se la cirkonstancoj tion permesas, devus aperi du kajeroj ĉiumonate; unua por propagando, dua por literaturaĵoj. Poste, kiam la situacio estus pliboniĝinta, la gazeto povus aperi tri, kaj iom post iom kvar fojojn ĉiumonate; ĝi fariĝus jam semajna ĵurnalo.

Fakaj ĵurnaloj elektis, kiel ŝajnas, ĝustan vojon. Ili devas esti tute internaciaj kaj aperi laŭoportune tie, kie ili trovas plej bonajn kondiĉojn. Por publikigi originalajn sciencajn laborojn, ankoraŭ ne venis tempo, ĉar ni havas malmulte da esperantistaj fakaj scienculoj. Por ekinteresi neesperantistajn fakscienculojn kaj instigi ilin, lerni Esperanton, oni devas montri jam nun atingotan utilon por ili, tio estas la ebleco, rapide kaj facile informiĝi pri la internacia scienca progreso.

Tiacele fakĵurnaloj devus koncentrigi mallongajn, sciencajn raportojn pri plej gravaj kaj novaj spertoj, eltrovaĵoj, laboroj, ĉerpitaj de esperantistoj el ĉiuj naci-lingve redaktitaj sciencaj kaj fakaj ĵurnaloj.

Ni ne povas fini niajn rimarkojn rilate Esperantan gazetaron, ne atentiginte tute senpartie la interesulojn pri prudenta agado de la gazeto *Esperanto* por ekinteresi pli grandan publikon. Anstataŭ tradukadi malnovajn literaturaĵojn (unufoje ĝi pekis ĉi-tiurilate) ĝi penas varbi bonajn korespondantojn en ĉiuj landoj, kiuj ofte liveras tre instruajn kaj interesajn artikolojn pri ĉiuj temoj rilatantaj al la kulturŝtato kaj nacia vivo de iliaj landoj.

Esperanto ja devas esti spirita ligilo de ĉiuj popoloj, tial estas tiom pli konforme al la celo, ke popoloj senpere, per Esperanto, donu reciproke al si pli verajn kaj kredindajn sciigojn pri sia ekzistado, ol tion ĝis nun faras naciaj korespondantoj de naciaj gazetoj, kiuj tre ofte ne kapablas, kiel fremduloj, juste prijuĝi la landon kaj ĝian loĝantaron.

Eble unu aŭ alia redaktoro demandos, kiel trovi la necesajn, spertajn korespondantojn?

Turnu vin al *Esperantista Literatura Asocio*, kiu dum la mallonga tempo de sia ekzistado jam sukcesis varbi, kiel membrojn, klerajn kaj bonajn esperantistojn jam preskaŭ en ĉiuj landoj de la terglobo.

E. L. A. verŝajne ne rifuzos viajn petojn peri inter vi kaj siaj membroj.

Nun kelkaj petoj al niaj Esperantaj eldonantoj kaj redaktoroj:

1) Ne perdu kaj ne disigu senutile por Esperanto viajn materiajn kaj spiritajn fortojn per eldonado de multaj, malgrandaj gazetetoj.

2) Priparolu la aferon kaj decidu ĝin kun viaj naciaj kolegoj esperantistaj.

3) Klopodu prosperigi per kunigitaj fortoj en ĉiu lando unu bonan, gravan, Esperantan gazeton.

4) Kie estas necese informadi ligajn distriktajn membrojn pri lokaj aferoj, aldonu al ĉefa Esperanta gazeto hektografitan aŭ, se estos pli oportune, presitan folion kun informoj.

5) Klopodu varbi por via ĉefa gazeto pli multe da eksterlandaj kunlaborantoj kaj korespondantoj, por ke vi kaj viaj abonantoj alkultimigu al internacia Esperanta stilo (se necese korektita de vi), kaj por ke vi havigu al via ĵurnalo interesajn artikolojn originalajn el fremdaj landoj. Pri la propra nacia vivo ĉiu preferas legi siajn naciajn gazetojn.

Sinjoroj, ekster viaj personaj ambicioj vi povas sanigi nian gazetaron, kaj ni ne dubas, ke vi, kiel ideaj kulturpioniroj, tion faros por nia granda, komuna afero.

Mi petas ĉiujn gazetojn pridiskuti la aferon, por trovi oportunan eliron el tiu labirinto. *R. Maske*

Noto de la redakcio — Sendante sian artikolon la verkinto petis nin, ke ni diru nian opinion pri liaj pritraktoj. Tio estas facile farebla per tri vortoj: Ni nepre konsentas! Krom la kalkulo pri la esperantistaro tutmonda, kiu ŝajnas al ni tro malfavora rilate al la efektive ekzistanta nombro da esperantistoj, ni substrekas ĉiun vorton diritan de S-ro Maske. Jam de longe ni intencis publikigi similan artikolon; sed ni ĝis nun ne kuraĝis fari tion, ĉar ni estas unu el la suferantaj partoj de la gazetara mizero, kaj pro tio ni timis, ke oni juĝos partia tian pritrakton de ni mem. Tiom pli volonte ni aperigas la supran artikolon, pri kies senpartieco povas ekzisti neniŭ dubo. Ni ĝojus, se la pritraktoj de S-ro Maske trovus atenton ĉe ĉiuj niaj kolegoj kaj kaŭzus viglan diskuton pri la grava afero kaj — sekve de tio — forigon de la vere ekzistanta mizero. Cetere oni povas vidi el la klarigoj pri nia nunjara programo, kiujn ni donis en la unuaj numeroj A kaj B de la nuna ĵarkolekto de G. E., ke ni, rilate al la taskoj kaj celoj de Esperanta gazeto, plene akordiĝas kun la ideoj de S-ro Maske.

Rimarkinde estas, ke ankaŭ *Onklo Tobias* en sia letero en tiu ĉi numero eldiras similan opinion pri la gazeta afero.

9. Deutscher Esperanto-Kongreß Leipzig, Pfingsten 1914 (30. Mai bis 3. Juni)

Rundschreiben Nr. 5

1. **Ehrenpräsidium** — Wir begrüßen es mit großer Freude, daß die Vertreter der höchsten königlichen, städtischen und militärischen Behörden in Leipzig das Ehrenpräsidium des Kongresses übernommen haben. Es sind dies: Herr Kreishauptmann *v. Burgsdorff*, Kammerherr Sr. Maj. des Königs; Herr Oberbürgermeister *Dr. Dittrich*; der Herr Kommandierende General *Exzellenz v. Laffert*.

2. **Wohnung** — Bezüglich der Unterbringung unserer Gäste sind Verhandlungen mit dem hiesigen Verkehrsvereine im Gange, der durch seine vieljährige Praxis gelegentlich der Messen diese Angelegenheit gewiß zu allseitiger Zufriedenheit erledigen wird. Die angemeldeten Kongreßteilnehmer werden darüber noch durch den Verkehrsverein und den Ortsausschuß nähere Nachricht empfangen.

3. **Sondersitzungen** — Bisher sind folgende angemeldet: U. E. A.-Distrikts-Sitzung; Sächsischer Landesverband; Sächs.-Thür. Verband; Lehrer; Postbeamte; Akademiker; Studenten. Weitere Anmeldungen werden umgehend erbeten, da die Lokalfrage möglichst bald geregelt werden muß.

4. **Post** — Die Kongreßteilnehmer werden gebeten, sich Postsachen mit der Unter-Adresse: *Esperanto-Kongreß, Leipzig, Johannisplatz 3*, nachsenden zu lassen. Das Officejo wird für sofortige Aushändigung Sorge tragen.

5. Programm (unverbindlich)

Sonnabend, den 30. Mai: Vorm. 10 Uhr: Prüfungen der G. E. A.; 1. Beirats-Sitzung der G. E. A.; Prüfungen des Sächs. Esperanto-Instituts. — Abends 1/2 8 Uhr: Begrüßungsabend im Hotel „Sachsenhof“, Johannisplatz.

Sonntag, den 31. Mai: Vorm. 11 Uhr: Eröffnungssitzung mit Festvortrag im Buchgewerbe-Haus, Dolzstraße 1; Festessen in der „Bugra“. — Abends 6 bis 8 Uhr: Distrikts-Versammlung der U. E. A. in der „Bugra“, sodann von 8 Uhr ab Vereinigung im Garten des Haupt-Restaurants (Darbietungen der Ausstellung).

Montag, den 1. Juni: Vorm. 9 Uhr: 2. Beirats-Sitzung der G. E. A. — Vorm. 1/2 11 bis 1 Uhr: 1. Arbeits-Sitzung der G. E. A. in der „Bugra“. — Nachm. 3 bis 5 Uhr: Hauptversammlungen des Sächs. Landesverbandes Esperanto und des Sächs.-Thür. Landesverbandes in der „Bugra“. — Nachm. 5 bis 7 Uhr: 2. Arbeits-Sitzung der G. E. A. in der „Bugra“. — Abends 8 Uhr: „Bunter Abend“ in der „Bugra“.

Dienstag, den 2. Juni: Vorm. 9 Uhr: 3. Beirats-Sitzung der G. E. A. — Vorm. 1/2 11 Uhr: 3. Arbeits-Sitzung der G. E. A. — Abends 8 Uhr: Öffentlicher Propaganda-Vortrag in der „Gutenberg-Halle“, Buchgewerbe-Haus, Dolzstraße 1.

Mittwoch, den 3. Juni: Nachm.: Ausflug nach Zwenkau.

(Die Zeiten für die Sonder-Sitzungen werden demnächst bekannt gegeben.)

6. **Angemeldete Kongreßteilnehmer (bis 19. II.):** P. Ebeling, Kgl. Oberbaurat Schneider, Dr. G. Schönwald, Dr. W. Döhler, H. Hauschild, H. Große, H. Emmerich, H. Rössel und Frau, Fr. J. Offenhauer, Frau Offenhauer, Frau K. Petzold, sämtlich aus Leipzig; Fr. A. Henning, Bromberg; M. Gonnermann, Rudolstadt; Prof. Dr. A. Schmidt, Potsdam; Fr. J. Bücken, Schmargendorf-Berlin; Fr. E. Zibell, Schmargendorf-Berlin; Fr. G. Pielke, Charlottenburg; Fr. C. Schütz, Berlin-Wilmersdorf; W. Schlag, Kötzschenbroda; Prof. Dr. Göhl, Riesa; R. Hengstenberg, Eßlingen; K. v. Frenckell, Dresden; Prof. Dr. Bujwid, Krakau; W. Stoffregen, Bitterfeld; Fr. Ader und Frau, Dresden; W. Ader, Dresden; F. Ellersiek und Frau, Berlin; Novakowsky, Großkayna-Merseburg; G. Mansfeld, Merseburg; O. Preuße, Berlin; L. Gebhardt, Berlin; K. Gebhardt, Berlin; Prof. Nestler und Frau, Auerbach; R. Ebert, Dresden; H. Gätjens, Hohenmoor-Mulsum; R. Krause, Schulitz-Bromberg; Fr. H. Deneke, Magdeburg; J. Michaelis, Magdeburg; Frau Dr. Helmbold, Magdeburg; B. Wottrich, Magdeburg; Frau R. Wotttrich, Magdeburg; A. Schiebel, Bitterfeld; H. Artmann, Bad Harzburg; P. Tarnow, Kiel; Fr. A. Reichert, Kiel; O. Geier, Neugersdorf; H. Gerisch, Auerbach; Frau E. Gerisch, Auerbach; H. Bennemann, Pirna; E. Dörfel, Schönau-Chemnitz; Fr. K. Schindler, Dresden. — Zusammen bisher: 100.

Der Ortsausschuß

Adresse: Esperanto-Kongreß, Leipzig, Johanniplatz 3

Deka Universala Kongreso de Esperanto

Paris, 2a ĝis 10a de Aŭgusto 1914

Aliĝoj kaj pago de kotizo — La nombro de la kongresanoj ĝis la 25a de Februaro estis 1332. La liston de la kongresanoj oni komencos publikigi en la marta numero de la Kongresa Gazeto. Ordigitaj laŭ landoj estas kongresanoj el: Francujo 569; Granda Britujo 248; Germanujo 149; Aŭstrio 69; Hispanujo 62; Belgujo, Ruslando po 52; Svislando 22; Hungarujo-Kroatujo 19; Italujo 17; Danujo 13; Usono 11; Holando 10; Francaj Posedaĵoj kaj Norvegujo po 9; Rumanujo, Svedujo, Kanado, Argentino kaj Aŭstralio po 2; Anglaj Posedaĵoj, Portugalujo, Serbujo, Turkujo, Brazilio, Kubo, Peruvio, Kaplando, Uruguajo, Porto-Riko kaj Filipinaj Insuloj po 1. Ĉar post la 1a de Junio la kongresa kotizo plialtiĝos (25 Fr. anstataŭ 15 Fr. kaj 20 Fr. anstataŭ 10 Fr. por familianoj), estas rekomendinde, kiel eble plej baldaŭ aliĝi. Aliĝintoj, kiuj tamen estos malhelpataj iri al la kongreso, ricevos la pagitan sumon, se ili sciigas tion al la Komitato ĝis la 1a de Aŭgusto. La Komitato retenos nur 1 Fr. por elspezoj kaj por la *Kongresa Gazeto*, kiun ĉiu aliĝinto ricevas, kaj kiu sola jam pli valoras ol 1 Fr. La kotizon oni sendu al *Société Générale (Agence AR)* Boulevard Montmartre, Paris, aŭ oni pagu per ĉeko aŭ transpagilo de *Ĉekbanko Esperantista*.

Alvojaĝo — Por kongresanoj loĝantaj en landoj oriente de Francujo, *Germana Esperanto-Asocio* kaj *Germana Esperantisto* aranĝos karavanon en *speciala vagonaro* al kaj reen. La vagonaro jam nun estas certigita; ĝi veturos de Berlino rekte ĝis Paris, verŝajne tra Frankfurt a. M. kaj Metz, kaj la saman vojon reen. Detaloj sekvas en la venontaj kajeroj de G. E.

Korespondado — *Telegramoj* atingas la organizantojn sub la telegrafa adreso „*Esperanto Paris*“.

Pro kaj por la *leteroj*, kiuj pritraktas diversajn punktojn, oni uzas la jenan metodon: Por ŝpari poŝtelspezojn, la Komitato ĉiumarde kunvenas, kaj en ĉi tiuj kunvenoj ĉiu fakestro ricevas la leterojn lin koncernantajn. Per tio klariĝas, kial letero ne tuj estas respondata. Se ĝi, ekzemple, alvenas merkrede, ĝi devas atendi ses tagojn. Kompreneble urĝajn leterojn oni tuj respondas.

Por eviti malfruon, la demandantoj estas petataj, aŭ en unu letero trakti nur unu aferon, aŭ skribi ĉiun aferon sur apartan folion.

Fine la Komitato petas la korespondantojn, sufiĉe afranki siajn leterojn laŭ *internacia tarifo*.

Vendejo kaj ekspozicio — Por pliriĉigi la propagandan materialon en la ekspozicio dum la Deka, kaj por montri al neesperantistoj la mirindan disvastigon de nia helplingvo sur la tuta terĝlobo, la ĉiulandaj esperantistoj estas petataj, sendi *unu poŝtkarton* Esperante skribitan al la

Deka Universala Kongreso de Esperanto
3, place Jussieu 3,
Paris

Esperantistaj grupoj kaj unuopaj samideanoj, kiuj posedas montrindajn dokumentojn interesajn por la

propagando dum la kongreso (ekz. afiŝoj, artaĵoj, portretoj, kongresmemoraĵoj, albumoj aŭ kolektoj de poŝtkartoj, dokumentoj pri blinduloj, Ruĝa Kruco, muziko, religioj ktp.) kaj volas disponigi tiajn objektojn al la Komisiono de la Propaganda Ekspozicio, estas petataj, direkti tiurilatan proponon al S-ro *C. Rousseau*, 4, place de la République, *Levallois-Perret* (Seine). La Komisiono zorgos pri tio, ke la aĵoj estos plej bone lokataj en la konvena fako de la ekspozicio.

En la ekspozicio oni aranĝos ankaŭ specialan fakon por komercistoj uzantaj Esperanton en siaj katalogoj kaj sur siaj komercaĵoj. La akcepto de la komercaĵoj kaj katalogoj estas *senpaga en tiu ĉi propaganda fako*. (Vidu la alvokon sub „*Ekspozicioj kaj propagandaj aranĝoj*“ en la venonta numero.)

Apud la propaganda ekspozicio estos bela vendejo, kie ĉiu firmo povas vendi Esperantajn komercaĵojn. En tiu ĉi komercejo la akcepto de komercaĵoj *ne estas senpaga*. La regularon oni petu de S-ro Rousseau (adreso supre).

Gejunuloj, kiuj deziras eventuale ricevi pagatan oficon en la vendejo, dum la kongresa semajno, bonvolu skribi al la prezidanto de la komisiono, S-ro Rousseau (adreso supre), leteron en *Esperanto* pri siaj aĝo, kutima profesio, adreso kaj pri la dezirita salajro. La nomaro estos komunikata per dungado al la firmoj, kiuj luos vendotablojn en la vendejo. *Parolflueco de Esperanto kaj bonaj rekomendoj estas postulataj*.

Afiŝo, poŝtkarto, glumarko — La poŝtkartoj kaj glumarkoj reproduktas la afiŝon, kiun verkis S-ro *Agache*. Ĝi montras, en sunsubira lumo, orientan, ekdormantan parton de Paris. Oni vidas maldekstre parton de la Eiffel-turo, en la mezo la riveron Seine, dekstre la arbojn de la bordo kaj la du turojn de *Trocadéro*. La tuto faras artan impreson. Presitaj estas 5000 afiŝoj, 50000 poŝtkartoj kaj 100000 glumarkoj.

La afiŝoj kostas po 1,50 Fr. (inkluzive sendkostoj).

Por kolektantoj oni vendas du apartajn seriojn. Ĉiu el tiuj ekzempleroj estas numerita kaj surhavas la subskribon de la verkinto, S-ro *Agache*. La prezoj estas por

Serio A (numerita de 1 ĝis 100) . . . po 5 Fr.
Serio B („ „ 101 „ 105) . . . „ 10 Fr.

La Serio B ne entenas verdan koloron. Ebla por esperantistoj tio estas nebonaĵo, sed la tre multaj afiŝoj de tiu ĉi serio faras tre pitoreskan efikon.

La poŝtkartoj kostas po 0,10 Fr. (12 kostas 1 Fr., 100 kostas 7,50 Fr.). Tiuj ĉi prezoj ne entenas la sendkostojn.

La prezo de la glumarkoj estas 1 Fr. por 100 ekzempleroj.

Libristoj kaj revendistoj ricevas specialajn rabatojn.

Subtenoj kaj Garantia Kapitalo — La Urba Konsilantaro de Paris donacis 1000 Fr. kaj la Distrikta Konsilantaro de Seine 500 Fr. Per tiuj ĉi donacoj la monsubtenoj por la kongreso atingis la sumon de 3750 Fr.

La sumo de la Garantia Kapitalo estis ĝis la 25a de Januaro: 57200 Fr.

Laŭ *Kongresa Gazeto* kaj aliaj sciigoj

Kroniko el germanlingvaj landoj

Ĉiu grupo kaj izolita samideano estas petataj, raporti al ni kiel eble plej akurate kaj koncize pri sia agado kaj pri la progresoj de Esperanto en sia urbo aŭ regiono. Oni bonvolu sendi la raportojn, skribitajn sur poŝtkarto sen iu alia scigo, nepre ĝis la 20a de ĉiu monato al nia redaktoro, Friedrich Eilersiek, Wißmannstraße 46, Berlin S. 59.

Mallongigoj: E: Esperanto; E-a: Esperanta; E-e: Esperante; P: prezidant(in)o; Vp: vicprezidant(in)o; S: sekretari(in)o; K: kasist(in)o; B: bibliotekist(in)o; R: revizor(in)o; Ks: kunsidant(in)o; s.: supre; ms.: malsupre; v.: vidu; mat.: matene; antm.: antaŭtagmeze; tm.: tagmeze; ptm.: posttagmeze; vesp.: vespere; gvid.: gvidant(in)o; kunv.: kunveno(j).

Germanujo

Esperanto-Verband Saargebiet und Westpfalz — En la lasta, nur malbone vizitita kunveno en Friedrichsthal oni preparolis multajn propagandajn demandojn. Oni decidis, en Majo aranĝi kunvenon kun parolado kaj ekspozicio en Völklingen, kie nia movado ekvivis dank' al la laboro de S-ro Moser.

Nordokcident-Germana E-Ligo — La ligo nun konsistas el jenaj grupoj: Bad Harzburg, E-grupo Brunsvigo, Nova E-Societo Braunschweig, Geestemünde, Göttingen, Hannover, Hildesheim, Oldenburg, Peine, Stade. La venonta ligo-kunveno okazos la 4. IV. en Bremen.

Sudokcidenta E-Ligo — La ligotago okazos en Junio en Hanau.

Virtemberga Esperanto-Ligo — Eksterordinara kunveno okazis en Geislingen, la 15. II. Ĉeestis reprezentantoj de la grupoj Biberach, Cannstatt, Esslingen, Heidenheim, Reutlingen, Stuttgart (Esperanto-Stelo kaj Laborista Grupo), same de la unuiĝo de esperantistaj instruistoj, krom tio partoprenis samideanoj el Geislingen, Göppingen kaj, kiel tre ŝatata gasto, Prof. Lang el Augsburga Grupo. La kunveno komenciĝis per komuna tagmanĝo en „Frühlingsgarten-Saal“, kie tuj poste okazis la intertraktado.

S-ro Hengstenberg el Esslingen, P de la ligo, prezidis, S-ro Leber el Stuttgart estis protokolanto. Ĉefa temo estis la liga gazeto, ĝis nun „Svaba Esperantisto“. Ĉar tiu gazeto ne estis elirinta dum la lasta kvarono de 1913, S-ro Hengstenberg klopodis aranĝi alie la aferon kaj emigis la firmon Dro Höhn el Ulm, eldoni ligan gazeton.

S-ro Hengstenberg klarigis la programon de la intencita duonmonate aperonta gazeto. Ĝi estu speco de familia gazeto kun monda kroniko pri ĝeneralaj (ekster esperantaj) aferoj tiel, ke la gazeto estu internacie disvastigebla.

La Stuttgartanoj, precipe S-roj Christaller kaj Vordermayer, ne ŝatantaj ĉiam novajn fondojn, pledis por plua oficialigo de „Svaba Esperantisto“, kiu denove aperis kaj montris emon al regula aperado. Ĉar evidente la plej multaj ĉeestantoj preferis la novan projekton, ĉar la ĝisnuna eldonanto ne kondukis kontentige, S-ro Christaller proponis, ke la nova gazetfirmo intertraktu kun la ĝisnuna pri transcedo de abonintoj,

kliŝoj kaj redakciaĵoj. Tiun proponon oni akceptis kaj decidis, ke „Svaba E-isto“ en sia nuna formo estu oficiala organo ĝis fino de Marto.

Oni plue demandis, ĉu ne estos eble, eldoni ŝir-kalendaron german-esperantlingvan. S-ro Bauer el Biberach, reprezentanto de la firmo D-ro Höhn, proponis, ke li instigu pri tio firmon, kiu sin okupas pri tiaj kalendaroj.

La ŝanĝo de la regularo laŭ la estonta aranĝo de la gazetabono — la ligo enhavos estonte ne plu grupo-membrojn, sed personajn — okazis rapide sen multa diskuto.

S-ro Hengstenberg raportis fine pri la de li komencita tradukservado. Li petis subtenon, kunlaboradon, pli ĝuste akcepton al tiu tasko de taŭga samideano. Prof. Christaller atentigis pri la simila tasko de la Literatura Asocio, al kiu S-ro Hengstenberg sin turnu kaj Prof. Lang el Augsburg, kiu ankaŭ por la gazetafero estis doninta konsiderindajn opiniojn, diris, ke li verŝajne interesos Augsburgan instruiston por tiu kunlaborado.

Antaŭ la 6a vespere finiĝis la oficiala kunveno, kaj baldaŭ poste la partoprenintoj disiĝis veturante al siaj hejmoj.

German-Studenta E-Asocio — Dum la duonjaro 1913/1914 la asocio malmulte, sed tamen iom pligrandiĝis; estas espereble, ke multaj el la greneroj semitaj dum tiu tempo ankoraŭ elkreskos. La asocio nun havas 3 ordinarajn membrojn (Halle, Leipzig, Stuttgart), 11 eksterordinarajn kaj 6 helpajn anojn. La asocio havos specialan fakkunvenon dum la Leipziga kongreso. — En Halle fondiĝis studenta fako en la tiea loka grupo. En Leipzig la studenta grupo kiel antaŭe kunvenas kune kun la akademia E-unuiĝo; en tiuj kunvenoj estas regule farataj referatoj pri sciencaj temoj. En Stuttgart la E-aj studentoj kunvenas ĉiudusemajne en la hejmo de la libera studantaro. — Je komenco de 1914 la asocio dissendis al multaj germanaj altlernejoj flavajn propagandafiŝojn. Estas dezirinde, ke en ĉiu altlernejo estu tia afiŝo, do ĉiu samideano — ankaŭ nestudenta — helpu al la asocio en tiu rilato.

Aachen — *E-Grupo*. La grupkunvenoj okazas regule ĉiumerkrede. En la monatoj Nov., Dec. kaj Jan. S-ro Hölscher faris po unu lumbildparolado pri siaj vojaĝoj al Svislando kaj Italujo, samtempe raportante pri la Berna kongreso. Li entute montris proks. 200 bildojn.

Aschaffenburg — *Loka Grupo*. En la jarkunveno, 14. I., la ĝisnuna estraro estis reelektata.

Auerbach i. V. — *Societo E.* La 13. II. la grupo havis sian fondiĝfeston en formo de biervespero, al kiu la partoprenantoj venis en diversnaciaj kostumoj. Prof. Nestler salutis la ĉeestantojn, kiuj bone amuziĝis ĉe diversaj prezentaĵoj kaj danco.

Bamberg — *Loka Grupo*. La firmo Schlenk afable disponigis al la grupo neuzatan butikon meze de la urbo, por en ĝi dum kelkaj monatoj elmontri E-aĵojn. Supera poŝtinspektoro Reber publikigis artikolon pri E en „Schweitzers Taschenkalender für bayerische Juristen“. E-gazetoj nun estas troveblaj en la stacidomaj restoracioj, hotelo National, Café Schönlein, en la „Altenburg“ kaj ĉe frizisto Wenning.

Berlin — *Katolika E-Societo*. Por 1914 la estraro konsistas el S-roj Fromm (P), J. Leszcynski (S), Schmelter (K) kaj Waldmann (B). Unuiĝa organo estas Germana Esperantisto. Kunvenoj ĉiulunde en stacidoma restoracio Alexanderplatz.

Beuthen — *Loka Grupo*. En la jara ĉefkunveno estis elektata la jena estraro: S-ro Grabosch (P), Dro Schmey (Vp), S-ro Schneider (S), S-ro Nusche (K).

Bochum — *Progreso*. Oficejo de la grupo nun estas ĉe la novelektita S, S-ro Benning, Bochum, Humboldtstr. 25.

Braunschweig — *Loka Grupo*. La grupo, kiu nun havas 50 anojn, festos, kiel unua grupo en Germanujo, la 8an de Marto sian 10an fondiĝfeston en „Parkhotel“ per festeno, prezentaĵoj kaj balo. *)

Bromberg — *Loka Grupo*. Ĉefkunveno okazis la 14. XII., kristnaska festo la 28. XII. En la urba biblioteko nun regule estas elmetataj G. E. kaj la Genova ekspozicia gazeto. E-ekspozicio okazis dum la 15a ĝis 22a II. en montra fenestro en Danziger Str.

Chemnitz — *Antaŭen ĝis la venko*. Antaŭ nelonge la grupo havis en la „Thalia“ sian 5an fondiĝfeston. La estraro ĝin bone aranĝis sub gvidado de la nova P, inĝeniero Grötsch. El la programo estas speciale citinda „internacia danco“, aranĝita de instruisto Flade kaj gvidita de E-feino, kaj la prezentado de duakta teatraĵo en E. Balo finis la feston, kiun ĉeestis multaj E-istoj kaj gastoj.

Danzig — *Loka Grupo*. Ĉefkunveno okazis la 5. II. La estraraj raportoj montris bonan staton de la grupo, speciale ankaŭ en financa rilato. Oni elektis la jenan estraron: S-roj Dro Seemann (P), Mathiak (Vp), Wiebe (S), Kallas (K). Por la gazeta propagando F-ino Schultz estis elektata kiel delegitino. Ĉiu membro, kiu pagis la tutan jarkotizon ĝis la 1. III., ricevas la eldonon A de G. E. — En la ĉefstacidoma halo kaj en la legoĉambro de la popola biblioteko estas elmetataj afiŝoj, atentigantaj pri E kaj la Danzigaj grupoj.

Dresden — *Societo E Dresden*. La jarfesto okazis en la tradicia granda stilo la 1. II. en la ĉambrego de „Vereinshaus,“ tute plenigita de samideanoj kaj gastoj. En salutparolado S-ro v. Frenckell (P) ĉefe atentigis pri la laboro farita en la pasinta jaro kaj farota en estonteco. Li finis per gratuloj al S-ino Hankel, kiu la 2an de Febr. povis festi sian 70an naskiĝtagon kaj pro tio estis nomata la unua „honora membro“ de la Societo. La programo enhavis kantojn de gevira horo sub gvidado de F-ino Lehner, solkantojn de S-ino Prof. Sahla kaj S-ino Dorothea Brehm, prezentadon de „La amfesteno en la kuirejo“ (aperinta ĉe Neumann & Co.) kaj „Esperanto-Revuon“, originale verkitan de Direktoro Kreidl. Ĉi tiu bela revuo gvidis la ĉeestantojn en la daŭro de unu horo tra ĉiuj partoj de Esperantujo. La proksimume 40 koncludantoj same kiel ĉiuj aliaj, kiuj ion prezentis dum la vespero, donis sian plej bonan. En paŭzo Prof. Dro Dietterle en la nomo de la Leipziga kongreskomitato invitis al vizito de la 9a germana kongreso je pentekosto. Donacloferio kaj balo kompletigis la sukcesplenan vesperon. — La monata kunveno en Febr. unuafoje okazis en la E-hejmo, kiu sin ankaŭ por tiu celo pruvis tute taŭga. En la kunveno oni ĉefe preparolis la taskojn

*) La ĉefa grupo en Berlin ja iom pli frue fondiĝis, sed ŝajnas, ke ĝi ne volas festi sian dekjaran ekzistadon. La redakcio.

por la venontaj monatoj. — La Orienta Grupo de la Societo en la hejmo aranĝis la 16. II. postfeston okaze de la 70a naskiĝtago de sia P S-ino Hankel. Komunaj kantoj, solkantoj de F-ino L. Oesterreich kaj festludo, speciale verkita de F-ino Zschepank kaj lerte prezentita de 4 grupaninoj, honoris la „naskiĝtaginfanon“ kaj gajigis la multajn ĉeestantojn. En la nomo de la grupo parolis S-ro Karsch pri la vivo de S-ino Hankel. Reprezentantoj de najbaraj grupoj transdonis siajn bondezirojn kune kun belaj flordonacoj.

— *Loka Ligo*. 2a ĉefkunveno okazis la 14. II. en la E-hejmo. Post raporto de S-ro Engst (P) kaj deŝarĝo de la estraro oni elektis la jenan estraron: S-ro Engst (P), S-ro Sykora (Vp), F-ino Wakeczynska (I. S), S-ro Nitzsche (II. S), F-ino Binne (I. K), S-ro Frenzel (II. K).

Eckernförde — *Loka Grupo*. Jara ĉefkunveno okazis la 13. XII. La estraro nun konsistas el S-ro Brunstamp (P), S-ro Lage (Vp), S-ro Schäfer (S), S-ro Andersen (K).

Geisslingen — La 15. II. okazis tie eksterordinara kunveno de Virtemberg'a E-Ligo (vidu la raporton sub ligoj).

Glauchau — *E-Societo*. Ĉefkunveno okazis la 13. II. Oni elektis kiel estraron: S-rojn Baumann (P), Nase (S), Stein (K).

Godesberg — *Godea*. La grupo havis sian ĉefkunvenon la 2an de Febr. Unue oni honoris la mortintajn anojn S-inon Donaisky kaj S-ron kolonelon Schroff. La ĝisnuna estraro estis reelektata. La lundaj kunvenoj de nun estos uzataj por komuna legado kaj preparolado de literaturo.

Greifswald — *Loka Grupo*. Festo pro la naskiĝtago de la germana imperiestro okazis la 24. I. en „Preußischer Hof“. Post salutparolado de rektoro Steinke festparolis en E poŝtinspektoro Rieck, kaj fine kantoro Gustavs donis raporton pri la vivo de la E-grupo kaj pri E ĝenerale.

Hamburg — *Loka Grupo*. En la ĉefa jarkunveno oni elektis la jenan estraron: Dro Cohen (P), S-ro Senff (Vp), S-roj Lauer kaj Schlegel (S), S-ro Glander (K). En diskutvespero S-ino Dro Jaffé parolis pri „jaluzo“; vigla diskuto sekvis la interesan paroladon.

— *Grupo Progreso*. La raportoj faritaj en la jarkunveno donis kontentigan bildon pri la stato de la grupo. — Bedaŭrinde la grupo perdis per morto sian fervoran membron Franz Trutzel.

— *Verda Stelo*. En la ĝenerala kunveno, la 20. I., estis elektataj S-ro Senff (P), S-ro Ovens (Vp), S-ro Witt (S), S-ro Peters (K), S-ro Probst (B).

— *Poŝtista Unuiĝo*. Laŭ decido de la jarkunveno nun estas P: S-ro Frank, Vp: S-ro Lauer, S: S-ro Kofmann, K: S-ro Suhse.

— *E-Klubo de 1912*. En la ĝenerala kunveno, la 5. I., S-ro Hoffmeister raportis pri la pasinta agadjaro, dum kiu la nombro de la membroj preskaŭ triobliĝis. S-ro Hoffmeister estis reelektata kiel P, Vp oni elektis S-ron Krüger, S: S-ron Wiechern, K: F-inon Henneke. Ĉe la fino de la kunveno okazis kunsido de la U. E. A.-anoj, en kiu S-ro Hoffmeister estis reelektata kiel D de U. E. A.; tuj 60 personoj novaliĝis al U. E. A. por 1914.

— *Laborista Grupo*. En ĉefkunveno, la 15. I., la ĝisnuna estraro estis reelektata. Por propaganda celo oni kolektis en la kunveno pli ol 76 M.

Hanau a. M. — *Loka Grupo*. La 10. III. la grupo aranĝos en Gasthaus zur Krone publikan paroladon pri „Esperanto kaj la katolikoj“. Paroladantoj: lia kaplana moŝto Weidner el Hanau kaj S-ro Rob. Kreuz el Frankfurt a. M. — La prezidanto invitas la najbarajn gesamideanojn kaj petas, respondi al la cirkulero de S. O. L.

Hannover — *Loka Grupo*. La 24. I. okazis la jara ĉefkunveno. Kiel P estis reelektata S-ro Roever. Kunvenoj ĉiumerkrede vesp. en Wachsnings hotelo, Schillerstr.

Hildesheim — En la oficejo de la Porfremdula Societo en „Knochenhaueramtshaus“ (apud la ĉefplaco) ekzistas libro destinita por enskribo de travojaĝantaj E-istoj. Oni petas ĉiujn samideanojn, kiuj vizitas la urbon, ne forgesi iri al la oficejo kaj enskribi sin en la libron.

Ingolstadt — Per gazetnotoj S-ro Strößner el München komencis ankaŭ en I. propagandon por E.

Königshütte O.-Schl. — *Loka Grupo*. La 11. I. la grupo glitveturile ekskursis al Tarnowitz, la 27. I. La s-roj de la grupo festis la naskiĝtagon de la imperiestro per festeno, kiun S-ro Bluschke lerte gvidis, kaj la 15. II. okazis en „Parkhotel“ karnavala festo kun koncerto, teatra prezentaĵo kaj dancado.

Lauban — *E-Societo*. Ĉefkunveno okazis la 4. II. Oni elektis P: S-ron A. Lachmann, S: S-ron Krause, K: S-ron E. Lachmann.

Leipzig — *Societo Leibniz*. En la jara ĉefkunveno, la 26. I., estis elektataj S-ro Petzold (P), S-ro Baumgärtel (S), S-ro Emmrich (K).

— *E-Unuiĝo de Magistratoficistoj*. Ĉefkunveno okazis en Januaro. Laŭ la raportoj de la estraro la grupo estas en bona stato kaj ĝojige evoluis dum la unuo jaro de sia ekzistado. La ĝisnuna estraro estis reelektata. Post la oficiala parto instruisto Rössel faris E-paroladon pri Bulgarujo.

Lübeck — *Societo E.* En diskutvespero, la 14. I., S-ro Selmer, P de la komercista grupo, parolis pri „la fero“. La ĉefa jarkunveno okazis la 29. I. En ĝi la estraro donis kontentigajn raportojn pri la pasinta jaro, kaj oni priparolis la laborprogramon por 1914. La ĝisnuna estraro estis plene reelektata.

Mülhausen (Els.) — *Loka Grupo*. Ĉefkunveno okazis la 6. I. Oni elektis la jenan estraron: S-ro Denninger (P), S-ro A. Jaquel (Vp), S-ro Hecky (K), S-ro Muré (S), S-ino Feuerbach (2. S), F-ino Jaquel (B). Oni decidis, por ĉiu membro aboni ambaŭ eldonojn de G. E.

Offenbach (Main) — *Loka Grupo*. La 15. I. okazis ĝenerala kunveno bone vizitata. Oni elektis: P: S-ron Mauer, S: S-ron Burkhard, K: S-ron Weipert. Kunvenejo estas Erbacher Hof, Schlossstr. 10.

Rheine (Westf.) — *E-Klubo*. La 11. I. la grupo festis sian duan fondiĝfeston en ĉeesto de ĉirkaŭ 60 personoj. S-ro Albrecht (P) festparolis, diversaj prezentaĵoj amuzis la grupanojn kaj gastojn, kiuj ĉe dancado kune restis ĝis malfrua horo.

St. Ingbert (Pfalz) — *Loka Grupo*. La ĉefkunveno okazis la 8. I. La ĝisnuna estraro estis reelektata, la forloĝiĝintan S-ron Kirsch (nun en Mannheim) anstataŭas S-ro Pflug. — La grupo lasttempe perdis du fervorajn anojn: mortis S-roj Weiss (post longa malsano) kaj S-ro Rickel (per akcidento). Ĉe

la enterigoj reprezentantoj de la grupo metis florkronojn sur la tombojn, samtempe esprimante en E-paroladetoj la funebnon de la grupo.

Schleswig — *E-Klubo*. En la ĉefkunveno la ĝisnuna estraro estis reelektata, kaj la grupo ricevis la nomon „*Per propria forto*“. La agadan kunsidon sekvis amuza parto, kiu kune tenis la anojn kun la gastoj ĝis malfrua horo.

Schweidnitz — *Loka Grupo*. La 29. I. la grupo havis sian ĉefkunvenon. La jarraportoj de la estraro montris ĝojigan staton de la grupo. La ĝisnuna P, kalkulkonsilanto Schulz, pro malsaniĝo kaj transloĝiĝo al Ueberlingen apud la Lago de Konstanz devis fordoni sian oficon. Pro liaj meritoj je la grupo oni nomis lin „honora membro“. Nova P nun estas Prof. Dro Huebner, Vp fariĝis S-ro Krause, K: S-ro Zuckschwert, S: S-ro Stabler, B: F-ino Huebner.

Spandau — *Loka Grupo*. La grupo ricevis la 15. II. la viziton de kelkaj Berlinaj kaj Charlottenburgaj E-grupoj post ties ekskurso al Grunewald. En la grupoj la partoprenantoj ĉe diversaj prezentaĵoj kaj dancado travivis agrablan vesperon.

Stuttgart — *La Patronaro de la Virtemberg'a E-Instituto* havis la 8. II. sian jarkunvenon. Post raportoj pri la evoluo de la instituto dum la unua jaro de ĝia ekzistado — la nombro de la patronoj dum tiu tempo preskaŭ triobliĝis — S-ro Hengstenberg detale parolis pri E en la servo al komerco kaj industrio, pri la novaranĝita traduka servo, la pasinta germana E-kongreso en Stuttgart kaj eble okazonta internacia kongreso ktp. La kasista raporto bedaŭrinde montris deficiton, kiun kelkaj ĉeestantoj per mondonacoj forigis. Kiel P de la patronaro estis reelektata S-ro Pilz.

— *Esperanto-Stelo*. Familia vespero kun riĉa programo, konsistanta el kantoj, deklamoj, muzikaĵoj kaj ŝercaj prezentaĵoj, okazis la 25. I. Ĉeestis multaj samideanoj kaj gastoj el Stuttgart kaj la najbaraj urboj kaj lokoj. Krom salutparolado de Prof. Christaller la ĉeestantoj aŭdis tre instruan paroladon de S-ro W. Christaller jun. pri „La Ponto“.

Waltersdorf (Amtsh. Zittau) — *Loka Grupo*. Ĉefkunveno okazis la 24. I. Post kontentigaj raportoj de la estraro oni reelektis la estraron ĝisnunan. Libro-premioj estis donacataj al la senlacia kursgvidantoj S-roj Würfel kaj Scholze. Kelkaj grupanoj decidis viziti la tutaŭstrian kongreson en Franzensbad, kaj ili tre bedaŭras, ke la kongresoj en Leipzig kaj Franzensbad koincidas. (Ĉu germanoj ne devas viziti unuavice sian nacian kongreson? Fiksante la tempon de niaj naciaj kongresoj la estraro de G. E. A. ne povas konsideri la kongresojn en aliaj landoj. *La red.*)

Zittau — *Societo E.* La estraro konsistas nun el S-roj Hösel (P), Entel (S) kaj Urban (K). Publika amuza vespero estis aranĝita la 21. II.

•
Propagandaj paroladoj — *Berlin*: Merkur, 26. II. — *Esslingen (Württ.)*: S-ro Hengstenberg, 28. I., kun ekspozicio — *Eutin*: Loka Grupo, S-ino Dro Jaffé kaj S-ro Senff el Hamburg — *Gleiwitz*: Loka Grupo, 5. II., kun provleciono — *Göppingen (Württ.)*: 3. II., Prof. Christaller, laŭ instigo de la Komercista Unuiĝo — *Halle a. S.*: Loka Grupo, 17. I., S-ro Schmiedeberg el Delitzsch — *Hamburg*: Vortrupp-Gruppe, 8. I.,

S-ro Hoffmeister; Laborista Grupo, S-ro Reisen — *Hannover*: Loka Grupo, 7. II., Prof. Dro Ledermann el Augsburg, por propagandi en rondoj de supera instruistoj — *Heslach apud Stuttgart*: Kristana Unuiĝo de Junaj Viroj, Prof. Christaller — *Kiel*: Vortrupp-Gruppe, S-ro Tarnow — *Lobstädt apud Borna*: en Februaro, la sekretario de Saksa Esperanto-Instituto, S-ro Hahn — *Metz*: Amika Rondo, en Februaro, S-ro G. Schiele — *Mogilno*: 25. I., S-ro Jagielski — *Naunhof-Brandis*: en distrikta asocio de geinstruistoj, S-ro Hahn — *Neukölln*: Stenografia Unuiĝo „Gabelsberger“, 5. II., S-ro Ellersiek.

Novaj kursoj (partoprenantoj) — *Aachen*: Loka Grupo — *Braunschweig*: Loka Grupo, por geknaboj kaj por blinduloj — *Breslau*: Laborista Grupo Breslau-Nord, gvid. S-ro Burda (10) — *Bromberg*: Loka Grupo 20. II. — *Dresden*: Societo Esperanto, 4. II., gvid. S-ro Karsch (17) — *Eggmühl (Bayern)*: gvid. pastro Lintl el Pfakofen (22) — *Esslingen (Württ.)*: Loka Grupo (31) — *Eutin*: Loka Grupo, unu ĝenerala kaj unu en la popollernejo — *Glauchau*: Loka Grupo, 27. II. gvid. S-ro Petrik — *Halle a. S.*: unu por studentoj kaj unu por aliaj partoprenantoj — *Hamburg*: E-Klubo de 1912, 12. I., gvid. S-ro Hoffmeister (45); Laborista Grupo, 3 kursoj kun entute 53 anoj — *Heslach apud Stuttgart*: Kristana Unuiĝo de Junaj Viroj, gvid. S-ro Vordermayer (16) — *Köln (Rhein)*: Laborista Grupo — *Kottbus*: Laborista Grupo — *Leipzig*: Saksa E-Instituto; Grupoj „Leibniz“ kaj „Zamenhof“; speciala kurso por fajrobrigadistoj — *Lobstädt apud Borna*: (23) — *Metz*: Amika Rondo (10) — *Mylau (Vogtland)*: Loka grupo (19) — *Plauen (Vogtland)*: por laboristoj, gvid. S-ro Goth el Treuen (20) — *Posen*: Pola E-Societo, gvid. S-ro Brzezinski (24) — *Reutlingen*: Antaŭen, 3. II., por progresintoj — *Stuttgart*: E-Stelo, por komencantoj, gvid. S-ro Leyrer (10); por progresintoj, gvid. Prof. Christaller (10) — *Waltersdorf (Amtsh. Zittau)*: Loka Grupo, 13. II.

Novaj grupoj (membroj) — *Apolda*: Unua E-Grupo (8) — *Köln (Rhein)*: Laborista Grupo, P: S-ro Dekwerth, K: S-ro Schippel, S: S-ro Pravender — *Mogilno*: Esperanto-Societo (24), P: S-ro Wolski, S: S-ro Jagielski, K: S-ro Grzeszak. J. K.

(La raportoj pri Aŭstrio kaj Svislando sekvas en la venonta numero.)

Internationale Esperanto-Bewegung

„The Good Templars-Watchword,“ die amtliche Zeitschrift der großen Loge der Guttempler von England verlangt eine internationale Sprache für den Orden, und zwar nicht Englisch, sondern Esperanto, da diese Sprache auch für den Engländer, der schwer oder ungern fremde Sprachen erlernt, die am leichtesten erlernbare sei. Um das Ziel bald zu erreichen, daß alle Brüder, welchen Stammes sie auch seien, sich untereinander verständigen können, soll in allen Logen möglichst schnell Esperanto eingeführt werden. Zu-

nächst soll das Lösungswort neben den nationalen Sprachen auch in Esperanto bekanntgegeben und in dieser Sprache neben der nationalen Sprache an den Türen der einzelnen Versammlungsorte angeschlagen werden. Sodann verlangt das Blatt, daß sowohl in jeder Nummer des „The international Good Templar“ als auch in jeder nationalen Guttempler-Zeitung eine oder mehrere Seiten in Esperanto enthalten sein müßten, damit die Mitglieder hierdurch die Sprache allmählich erlernten. Der Verfasser glaubt, daß dann in wenigen Jahren die internationale Zeitschrift ganz in Esperanto erscheinen könne, was einen großen Vorteil bedeuten würde. (Der ausführliche Bericht wird in Nr. 3 des „Internacia Abstinenta Observanto“ in Esperanto erscheinen, worauf wir hiermit hinweisen wollen.) Da auch der Vorsitzende des Guttemplerordens, Herr Wavrinsky, Gelegenheit hatte, auf einer Werbereise in Afrika sich von der schon weiten Verbreitung des Esperanto zu überzeugen (siehe G. E. 1/1914 Rundschreiben Nr. 24 der G. E. A.) so ist wohl gute Aussicht vorhanden, daß endlich die letzte Schranke fallen wird, die der Einführung des Esperanto als allgemeine Hilfssprache in diesen Orden entgegenstand, und daß es den vielen Esperantisten in den Guttemplerkreisen gelingen wird, ihr mit unermüdlichem Eifer erstrebtes Ziel bald zu erreichen.

Sehr wohlwollend steht dem Esperanto auch der Hauptausschuß der *Christlichen Jugend-Vereine* gegenüber. Die auf dem Berner Kongreß von der Esperanto-Gesellschaft dieser Vereine an den Hauptausschuß eingereichte Entschließung wurde von diesem sehr entgegenkommend beantwortet. Freilich wurde die Mitteilung gemacht, daß man zur Zeit noch nicht an die Verwirklichung der verbandsamtlichen Einführung des Esperanto als internationale Vermittlungssprache denken könne. Jedoch wurde anerkannt, daß Esperanto sich immer mehr bewähre, wovon besonders auch der letzte Kongreß in Bern ein gutes Zeugniß abgelegt habe, und daß die Einführung für die Vereinigung sicher sehr erstrebenswert sei, daß aber z. Z. noch Bedenken vorlägen, da die an der Spitze der Bewegung stehenden Männer Esperanto nicht kennen und man von ihnen doch nicht verlangen könne, daß sie noch eine Sprache, auch wenn sie nur leicht sei, neu erlernten. Deswegen müßten sich die jüngeren Mitglieder mit Eifer dem Esperanto widmen, damit, wenn der jüngere Nachwuchs an die Führung käme, diese Schwierigkeit behoben sei. Der Hauptausschuß verspricht, die Bewegung nach Möglichkeit zu fördern und durch Herausgabe aufklärender Schriften und Verteilung derselben die Mitglieder zur Erlernung des Esperanto aufzufordern und zu ermutigen. Das ist die richtige Antwort, für die wir Esperantisten alle dem Hauptausschuß unseren innigsten Dank aussprechen können.

Auf dem Kongreß des *Evangeliums* in Paris, über den wir schon berichteten, wurden über den Verhandlungsgegenstand „Das Evangelium und die soziale Frage“ Berichte aus verschiedenen Ländern verlesen. Mit Hilfe von Esperanto hatte Herr Colas (Paris) aus 10 verschiedenen Ländern sehr fesselnde Berichte gesammelt, was allgemeines Staunen erregte und so große Anteilnahme für Esperanto erweckte, daß man schließlich beschloß, ihn in den leitenden Ausschuß zu wählen, damit man Esperanto für die eigene Sache weiter verwerten könne. — Leider wird dies vorzüg-

liche Mittel, um für Esperanto zu werben, noch viel zu wenig benutzt.

Einen bemerkenswerten Erfolg hat Esperanto in der *Luftschiffahrt* zu verzeichnen. Auf Antrag des Oberösterreichischen Vereins für Luftschiffahrt bei der „*Fédération Aéronautique Internationale*“ wurde über die Einführung des Esperanto als internationale Hilfssprache in diese Gesellschaft verhandelt, und nachdem der Vizepräsident des Aeroklubs, Major Hinterstoisser, sich warm für Esperanto ausgesprochen hatte, wurde der Antrag nach längerer Diskussion der aeronautischen Kommission zur Einleitung der nötigen Schritte überwiesen. Sollte der Antrag angenommen werden, so würde dies für Esperanto und seine raschere Ausbreitung eine bedeutende Sache sein. Ebenso kann auch nicht in Abrede gestellt werden, daß eine internationale Sprache gerade bei der Luftschiffahrt von hohem Werte sein muß.

Sehr erfolgreich wirkte auch das Vorgehen der kleinen, aber tätigen *Esperanto-Polizisten-Gesellschaft*, die an die schwedischen Polizisten, die das 10jährige Bestehen ihrer Vereinigung in Stockholm begingen, aus allen Ländern Esperanto-Glückwünsche sandten. Es gingen im ganzen 36 Schreiben, Depeschen und Karten ein (aus Holland 14, Spanien 5, Deutschland 4, Frankreich 5, Belgien und England je 2, Österreich, Italien, Serbien und Rußland je 1). Daß dies einen großartigen Eindruck machte und vorzüglich zur Verbreitung der Kenntnis von Esperanto und seiner Förderung beitrug, bedarf keiner weiteren Erwähnung.

Mit Hilfe der Esperantisten gelang es auch unserem Gesinnungsgenossen Krestanov, die erbetene Nachricht über seinen im Balkankriege verschollenen Vater zu bekommen; freilich konnte ihm nur die Nachricht werden, daß sein Vater auf dem Felde der Ehre geblieben war.

Auf einer Fußreise, die er am 25. Oktober v. J. in Kapstadt angetreten hat, befindet sich ein Esperantist. Er gedenkt die ganze Welt (96 000 Kilometer) zu durchwandern und will dazu 10 Jahre brauchen.

Es besteht gemäß dem vom 2. Kongreß des Deutschen Arbeiter Esperantisten-Bundes gemachten Vorschlags die Absicht, auf dem Pariser Kongreß eine *Tutmonda Esperantista Laborista Organizaĵo* zu gründen.

Europa

Belgien — Die Auskunftsstelle, die in *Brüssel* von den dortigen Esperantisten errichtet worden ist und unter dem Schutze der Gemeindeverwaltung arbeitet, steht jedem Esperantisten, der die belgische Hauptstadt besucht, unentgeltlich zur Verfügung.

Frankreich — In der Generalversammlung der französischen Touristen-Vereine wurde, ähnlich wie in der Versammlung der italienischen Vereine, beschlossen, alle nationalen Verwaltungen auf die große Wichtigkeit des Esperanto aufmerksam zu machen und sie zur Verbreitung des Esperanto aufzufordern, da Esperanto das beste Mittel sei, Ausländer zum Besuch heranzuziehen. — In *Beauvais* fand im November eine Esperanto-Propaganda-Versammlung in dem Gebäude der Handelskammer statt, um in den Kreisen der Postbeamten Freunde und Anhänger zu gewinnen. Den Vorsitz führte der Postdirektor, und auch der Bürgermeister war zugegen. Es wurde besonders betont, daß bei dem diesjährigen Pariser Kongreß die

Vereinigung der französischen Esperanto sprechenden Postbeamten die fremdländischen Kollegen zu einer Sitzung einladen würde, und daß es doch gut sei, wenn möglichst viele Beamte Esperanto lernten. — In *Toulouse* wurden auf der Arbeiter-Börse die Esperanto-Kurse, die seit 2 Jahren ausgesetzt hatten, von neuem eröffnet; es hatten sich gleich 30 Teilnehmer eingefunden, die auch bis zu Ende aushielten.

Großbritannien — Unter den Berichten des Sekretärs des Unterrichts-Ministeriums befand sich auch einer von Herrn Dr. Pollen, dem früheren Vize-Präsidenten der B. E. A., in dem dieser den Beweis zu erbringen suchte, daß Esperanto in allen Schulen des ganzen Erdballs eingeführt werden müsse. — Der Versuch, Knaben und Mädchen, die in ihren Ferien Esperanto erlernt haben, zu prämiieren, hat sich so gut bewährt, daß er in diesem Jahre an erstgradigen Schulen versucht werden soll. — In *Plymouth, Devonport* und *Stonehouse*, wo schon seit einigen Jahren Esperanto-Gruppen bestanden, brachte Dr. Phizecky neues Leben in die Bewegung, indem er Propagandavorträge und Unterricht unter freiem Himmel einführte. Auch hier hatte die Methode guten Erfolg; es wurden viele der Vorübergehenden auf Esperanto aufmerksam und zum Erlernen der Sprache sowie auch zum Beitritt in die Esperantovereinigungen gewonnen. — In *Cardiff* wurden auf den Versammlungen einige zufällig anwesende Redakteure für Esperanto erwärmt und schrieben dann in den Tageszeitungen anerkennende Berichte über die Sprache. Die Buchverleger Dent gaben ihrer billigen Sammlung von volkstümlichen Büchern auch eine Esperanto-Grammatik bei. Hoffentlich wird dies gute Beispiel bald Nachfolger finden. Der Esperanto-Verein in London versandte im Januar an die Eltern von Kindern, die die Londoner erstgradigen Schulen besuchen, eine einfache Esperanto-Grammatik und ein Flugblatt, das über die große Bedeutung von Esperanto aufklärenden Bescheid gibt.

Österreich-Ungarn — Wie wir der Zeitschrift „*La Marto*“ entnehmen, findet die Esperanto-Bewegung auch in maßgebenden Kreisen immer mehr Unterstützung. So ist unter der Leitung eines eifrigen Förderers in *Wien* eine amtliche Esperanto-Schule errichtet worden. Auch die Provinz folgt dem guten Beispiel der Hauptstadt nach, und überall wächst die Begeisterung in Schulkreisen. Es wurde eine Lehrervereinigung gegründet, die den Zweck verfolgt Esperanto in die Schulen einzuführen; sie wird von allen Esperanto-Gesellschaften kräftig unterstützt. Man hat einen Prüfungs-Ausschuß für Lehrer, die Esperanto unterrichten wollen, eingerichtet, und dieser wird auf dem 4. allösterreichischen Esperanto-Kongreß das erste Examen abhalten. So hofft man durch Esperanto die verschiedenen Gegensätze, welche die Nationalitäten und ihre verschiedenen Sprachen bedingen, auszugleichen, eine Aussicht, deren Verwirklichung nicht als ein Hirngespinnst anzusehen sein dürfte. In *Wien* eröffnete die neue Handelsakademie Kurse in 8 fremden Sprachen; keiner von diesen war so gut besucht, wie der für Esperanto. — In *Istrien* ist es hauptsächlich dem Professor von der Hochschule in *Bologna* Cesara zu verdanken, daß in jenem Küstenlande die Esperantobewegung festen Fuß faßt. Jetzt hat er von neuem in *Isola*, einer am Meere gelegenen, kleinen Industriestadt, mit großem Erfolge Werbevorträge gehalten. — Die „*Diebessprache Esperanto*“, von deren erfolg-

reicher Propaganda wir schon berichteten, hat nun auch unter den ungarischen Parlamentsmitgliedern werbend gewirkt; eine ganze Reihe von ihnen, darunter auch der Vizepräsident des Hauses, trat dem Esperantoverein bei.

Rußland — Einen sehr lehrreichen Bericht über die Erfolge der russischen Esperantisten gibt die Januarnummer der „Ondo de Esperanto“, der wir folgendes entnehmen: Die bedeutendsten Ereignisse des verflossenen Jahres waren der 2. allrussische Esperanto-Kongreß und die vom Ministerium für Handel und Industrie gewährte Beihilfe von jährlich 1000 Rubel für die von der Petersburger Esperanto-Gesellschaft errichtete Esperanto-Auskunftsstelle für Handel und Industrie in St. Petersburg. Die regelmäßigen Berichte über Esperanto und Theateraufführungen in Esperanto, wie solche in Petersburg, Moskau, Kiew, Odessa, Tomsk Charkow gemacht wurden, haben wesentlich zur Verbreitung des Esperanto beigetragen. Neue Gruppen wurden gegründet in Stavropol (Kaukasus), Batum, Blagovesčesk, Petersburg, Astrachan, Lodz, Tomašow, Wilna, Omsk. Propaganda-Vorträge wurden zahlreich gehalten; sie wurden beispielsweise besucht in Astrachan von 900, in Kiew von 270, in Tomsk von 300, in Petersburg in 4 Vorträgen von 450, 250, 200 und 500 Personen. Die in den höheren Schulen und Universitäten abgehaltenen Kurse waren so zahlreich, daß es unmöglich ist, sie alle aufzuzählen. Zu erwähnen sind noch die Kurse für reisende Kaufleute in Ufla, auf der Schule für Feldmesser, auf Handelsschulen und landwirtschaftlichen Schulen. Auf Ausstellungen waren Esperantofächer errichtet in Habarowsk, Kiew, Mirkau, Tiflis, Charbin, Petersburg. — Auf dem Kongreß für Ärzte und Naturforscher wurde der Beschluß gefaßt, daß man dahin wirken solle, daß Esperanto als Wahlfach in alle Mittelschulen eingeführt werde. Der Kongreß für Schulmänner beschloß dasselbe für Seminare. In die Niederschriften dieser Kongresse wurden die Berichte über Esperanto aufgenommen. Die Beurteilung des Esperanto bei der Regierung war durchweg gut. Besonders der Handelsminister Timašev, der Generalgouverneur Amura, sowie die Bischöfe des Košvoer und des transbaikalischen Gebietes sind dem Esperanto sehr wohlwollend gesinnt. Sitzungen von Esperantogesellschaften und Unterrichtskurse wurden an vielen Orten in staatlichen oder städtischen Gebäuden, Schulen, Volkshäusern, selbst im Rathause abgehalten. — In *Moskau* hat die Gruppe jetzt 146 Mitglieder und eine Bibliothek von 715 Bänden; die Sitzungen wurden im Berichtsjahre von ungefähr 5000 Personen besucht. Auch die Studenten-Gruppe der Esperantisten in Moskau hatte bei ihren Zusammenkünften einen regelmäßigen Besuch von 100 Mitgliedern aufzuweisen, ein wirklich nachahmungswerter Eifer. Eine bei den Professoren der dortigen Universität veranstaltete Umfrage über die Beurteilung des Wertes und des Nutzens des Esperanto hatte ein überaus gutes Ergebnis. — Trotz aller dieser günstigen Nachrichten aus Rußland werden aber doch hin und wieder in diesem großen Reiche den Esperantisten durch die Behörden Schwierigkeiten in den Weg gelegt. So z. B. in *Dorpat* und *Reval*. In Dorpat mußte die Gruppe zum fünften Male ihre Satzungen einreichen, und in Reval schloß man die Gruppe, die seit 1907 bestanden hatte, wegen eines Formfehlers in den

Satzungen, den man erst jetzt fand, nachdem man die Statuten ins Russische übersetzt hatte.

(Über die anderen Erdteile wird in der nächsten Nummer berichtet.) *Dr. A.*

* * *

Al la redekciaj kolegoj de la naciaj Esperanto-gazetoj!

Ŝajnas al mi la plej bona propagandilo, fari statistikon pri internacia profitiga uzado de Esperanto. Sed tio estas ebla nur, se ĉiuj naciaj gazetoj raportos pri tiuj ĉi aferoj precize. Tial mi proponas, ke tiuj gazetoj, kiuj publikigas sian nacian kronikon en sia nacia lingvo, faru ĉe la fino de siaj raportoj malgrandan resumon

1. pri la aplikado de Esperanto ĉe internaciaj neesperantaj kongresoj;
2. pri praktikaj sukcesplenaj uzadoj por komercaj profitoj aŭ aliaj utilaj internaciaj aferoj.

Nur tiamaniere oni povos konstati la progreson de Esperanto kaj ĝian praktikan utilecon. *Dr. A.*

Esperanto-Sprachecke

Alphabet und Aussprache in Esperanto

Gegenüber den 31 Zeichen des deutschen Alphabets verfügt die Welthilfssprache nur über deren 28: a b c ĉ d e f g ĝ h ĥ i j ĵ k l m n o p r s ŝ t u ŭ v z. Es fehlen also: ä ö ü q ß [w x y. Folgende Buchstaben weichen in der Aussprache von der deutschen ab: c = z: caro, cigaro, citrono, matraco, officiro; ĉ = tsch: ĉako, ĉeĥo, ĉerkeso, janiĉaro, kaŭĉuko, linĉi; ĝ = stimmhaftes dsch (wie oft g im Englischen und Italienischen): ĝentila; ĥ = ch in „ach“: jaĥto; ĵ = stimmhaftes sch (wie j im Französischen und Rumänischen): jaketo, ĵargono, ĵongli, ĵurnalisto; s = ß: amboŝo, asesoro, gaso, kompaso, profesoro; ŝ = sch: fiŝo, marŝo, ŝafo, ŝerco, ŝildo; ŭ = kurzes u wie in „aus“: haŭto, laŭta, ŝaŭmo, ŝraŭbo, taŭgi; v = w: juvelo, varma, velki, vindi, vorto; z = stimmhaftes s: anizo, balzamo, bluzo, cenzuro fazano, muziko, rozo.

Unregelmäßigkeiten gibt es in der Welthilfssprache nicht. Jeder Buchstabe behält daher stets den gleichen Laut. s hat also nicht die drei Aussprachen: s ß sch wie im Deutschen (Rose, Rost, Stein), sondern nur die eine: ß. Wenn wir in Esperanto die Laute schp und scht zum Ausdruck bringen wollen, so schreiben wir auch entsprechend: ŝp, ŝt; vergl. ŝpari, ŝpini, ŝtalo, ŝtato, ŝteli, ŝtofo. ie ist nicht bald als einfacher Laut (dies, Tier), bald als zusammengesetzter (Gabriel, Klient, Triest), sondern stets in der letzteren Weise zu sprechen. Die Buchstabenverbindungen ai, oi, ui sprechen wir im Deutschen in Kaiser, Mai, ahoi, Tolstoi, pfui ganz anders aus als in etwaig, naiv, Egoist, stoisch, Ruine, ohne daß äußerlich der Unterschied kenntlich gemacht wäre; in der Welthilfssprache kennen wir nur die letztangeführte Aussprache. Wollen wir Lautverbindungen herstellen, wie wir sie in den erstangeführten Wörtern haben, so müssen wir j zu Hilfe

nehmen: aj, oj, uj; z. B. emajlo, fajli, majstro, bokoto, tuj (sofort). Die Buchstabenverbindungen ng, nk, ph sprechen wir bei Ungarn, Anker, Alphabet anders als bei ungeren, ankommen, Alphorn. Esperanto kennt nur die getrennte Aussprache. Wollen wir den Laut f ausdrücken, so müssen wir eben ein f anwenden: fotografi, telefoni, telegrafi. Verdoppelte Laute sprechen wir im Deutschen bald als *einen* Laut (Teer, Null), bald als *zwei* (beehren, Schullehrer), im Esperanto *immer als zwei*. Die Selbstlaute (a e i o u) werden in Esperanto nicht bald lang, bald kurz (vergl. Maß: Haß, groß: Schloß), sondern stets in der gleichen Weise, nämlich mittellang gesprochen.

Die **Betonung** ist in den meisten Sprachen ein Schmerzenskind. Im Spanischen und Französischen ist sie noch leidlich geregelt, im Italienischen schon nicht mehr; voller Wirrwarr herrscht im Deutschen und gar im Englischen. Wer vermöchte uns einen vernünftigen Grund anzugeben, warum wir Logik, Statik auf der ersten, Physik, Musik aber auf der letzten Silbe betonen? Esperanto kennt nur *eine* Regel für die Betonung und zwar ohne Ausnahmen: in mehrsilbigen Wörtern ruht die *Betonung auf der vorletzten Silbe*. Wir betonen also in logiko, statiko, fiziko, muziko durchweg die Silbe *ik*. Durch eine derartige Schematisierung wird auch keineswegs der natürliche Wortton unterdrückt; denn wer vermöchte sachlich festzustellen, was eigentlich der natürliche Wortton eines Wortstammes ist? Die Betonung auf der vorletzten Silbe erscheint uns *Deutschen* in kataliko (Katholik), metodo (Methode) als natürlich, in mantelo (Mantel) unnatürlich, während bei einem *Italiener* gerade das Umgekehrte der Fall ist.

Die Unregelmäßigkeiten in der Aussprache der meisten Natursprachen führen dazu, daß man ein Wort derselben häufig nicht aussprechen kann, wenn man seine Bedeutung nicht kennt. Wer kann es einem Ausländer verdenken wenn er aus „Schaufenstern“ einen „Schaufen-Stern“ macht, da doch weder die Aussprache des st als ft noch die Betonung äußerlich ersichtlich ist? Wer die Ausspracheregeln der Welthilfssprache kennt, kann auch den längsten in derselben geschriebenen Text lesen, selbst ohne vom Inhalt eine Ahnung zu haben.

Karl J. Loy, Bamberg

Das Jahrbuch der U. E. A. für 1914

Nicht mehr ein stattliches Bändchen, wie in den letzten Jahren, nein, ein gefällig gebundenes Buch ist es, das neue Jahrbuch der U. E. A., das soeben zur Versendung gelangt ist. Auf seinen 350 Seiten bietet es, außer einer Darstellung der Entwicklung und der Organisation der U. E. A. und der ständig wachsenden Liste der U. E. A.-Delegierten in der ganzen Welt, eine kleine Wissenschaftskunde mit überaus vielen belehrenden und nützlichen Angaben, die ebenso wie die „Zahlenangaben und Verkehrsnachrichten aus den wichtigsten Kulturländern“ vielen Beifall finden wird. Die Liste der *Esperantiaj Hoteloj* ist wesentlich umfangreicher geworden, auch die Zahl der als *Esperantia Entrepreno* der U. E. A. angeschlossenen kaufmännischen und industriellen Firmen ist gestiegen und weist viele Namen besten Rufes auf. Das Jahrbuch wird jedem Mitgliede der U. E. A. für den Jahresbeitrag

von 2 Mark unentgeltlich geliefert, es bildet ein für die praktische Benutzung der Esperantosprache äußerst wertvolles Hilfsmittel, so daß es jedem Esperantisten bestens empfohlen werden kann. Die dem Jahrbuche beigefügte Karte von Mittel-Europa gibt einen überzeugenden Eindruck von der Verteilung der U. E. A.-Ortsvertreter auf die verschiedenen Länder und dürfte bei der Werbung für unsere Sprache sicher mit Nutzen zu verwenden sein. Die Mitgliedskarte der U. E. A. hat eine sehr zu begrüßende Ausgestaltung erfahren, die es ermöglicht, sie dauernd zu benutzen und als Ausweiskarte zu verwenden. Anmeldungen für die U. E. A. nehmen deren Ortsvertreter und das Hauptamt in Genf, Börsenstraße 10, entgegen. J. K.

≡ Für und wider ≡

Esperanto im Parlament

In der zweiten Kammer des sächsischen Landtages teilte der Abgeordnete *Dr. Steche* gelegentlich eines Referates über die königliche Porzellanmanufaktur in Meißen mit, daß die auf Anregung der Kammer herausgegebenen Prospekte der Manufaktur in der Esperantosprache überall berechtigtes Aufsehen erregt haben, sodaß die ganze Auflage — nur auf ausdrückliches Verlangen hin — in 2 $\frac{1}{2}$ Monaten in die verschiedensten Länder der Welt gegangen sei. Der Berichterstatter empfahl der Kammer die Herausgabe einer zweiten Auflage des Esperanto-Prospektes.

Herr Dr. Steche versäumt bekanntlich keine Gelegenheit, um Esperanto im sächsischen Parlament immer wieder in Erinnerung zu bringen. Für dieses unentwegte Eintreten für unsere Sache können wir Esperantisten Herrn Dr. Steche nicht genug danken. Es wäre wünschenswert, wenn sich auch in anderen deutschen Parlamenten, vor allem im Reichstage, Abgeordnete fänden, die in gleicher Weise, wie es im sächsischen Landtage geschieht, für unsere Sache eintreten. Dann würden wir bald ein gutes Stück vorwärtskommen, denn ein steter Tropfen höhlt mit der Zeit auch den härtesten Stein.

Esperanto im Gebrauch

Auf Veranlassung des Branddirektors wird gegenwärtig in *Leipzig* Esperantounterricht an *Feuerwehrlaute* erteilt. Bemerkenswert ist die Ursache, die den Branddirektor zur Einführung des Unterrichts bestimmt hat.

Ein Mann der Leipziger Feuerwehr, der schon vor einiger Zeit mit der Erlernung des Esperanto begonnen hatte und eifrig bei der Sache war, wollte auch die praktische Bedeutung der Welthilfssprache erproben. Zu diesem Zwecke verfaßte er in Esperanto einen Fragebogen, dessen Fragen sich auf Einrichtungen und Organisationen im Feuerlöschwesen bezogen. Diese Rundfrage sandte er mit Hilfe der *Universala Esperanto-Asocio* an 100 Feuerwehren in aller Welt mit der Bitte um Beantwortung. Daraufhin sind 56 Antworten, selbstverständlich auch in Esperanto, eingegangen, und unter ihnen befinden sich sogar solche

aus China und aus Australien. Erfreut über den guten Erfolg seines Versuches legte der betreffende Beamte die beantworteten Fragebogen dem Branddirektor vor, der sich auf Grund dieses praktischen Beweises von der Nützlichkeits des Esperanto überzeugte und den erwähnten Kursus einrichten ließ.

Unter den eingelaufenen Antworten sind, wie wir hören, sehr beachtenswerte; es wird beabsichtigt, dieselben in dem auf der diesjährigen Weltausstellung „Buch und Bild“ in Leipzig errichteten Esperanto-Pavillon auszulegen.

Diversaj komunikoj

Nia konkurso — La rezultaton de nia konkurso pri propagandaj artikoloj ni publikigos en la aprila numero A. — *La redakcio*

Grava avizo kaj peto! — La Trafika Sindikato (Verkehrs-Verein) en Essen eldonos baldaŭ *gvidlibron* (24 paĝoj da teksto) redaktitan *tute en Esperanto*. Provizora eldono: 3000. La kostojn oni intencas malgrandigi per *reklam-anoncoj* (ok paĝoj). Ĉiujn *Esperantiajn entreprenojn, Esperantistajn gazetojn ktp.* mi petas komuniki al mi, ĉu ili estas pretaj, mendi anoncon. Kondiĉojn mi sendos. Delegitoj helpu!

J. Pillath, Del., Essen (Ruhr), Klementinenstr. 49

Grava kaj urĝa peto! — La subskribinto, laborante pri la temo „La natursciencia instruo laŭ Pestalozzi“ estus tre danka al ĉiu, kiu aŭ skribus al li la titolojn de verkoj aŭ artikoloj (precipe en aliaj lingvoj) aŭ eĉ pruntedus ilin mem, kiuj pritraktas, eĉ se ankaŭ nur per unu frazo, la diritan temon. Ĉiujn elspezojn mi repagos! Esperantistoj, provu praktike la valoron de Esperanto! Antaŭe dankas

Dr. phil. Walter Döhler, Leipzig-R., Josephinenstr. 21, II.

Sigelmorkoj! — Por speciala propagando ni bezonas sigelmorkojn. Tial ni petas la eldonistojn de sigelmorkoj, sendi al ni specimenojn kun la plej malalta prezo por 100—1000 ekzempleroj. — *Societo Esperanto Bozen-Gries* (Tirolo, Aŭstrio); adreso: S-ro *Wilh. Wittek, St. Johann 515/1, Villa Engl.*

Enhavo de G. E. 2B: * El la historio de Leipzig (Fino) — * La esperantistaro kiel popolo — * Stelo en Esperantujo — La antaŭkalkulo de la Paskodatoj — Memoroj de infano — La danĝeroj de la oceano — La Asra-filo (versaĵo) — La koro ĉe Rejno (versaĵo) — *El la vivo kaj sciencoj:* Bona konsilo; Letero el Holando; Romanisto kaj realisto; La nombro de studentoj de medicino en Usono plimalgrandiĝas; La plej norda magneta observatorio de l'mondo en Finnlando — *Tra Esperantujo:* Raporto pri noto aldonota al la Regularo pri verkoj rekomencotaj de la Akademio; Floraj Ludoj — Grafologia fako — Bibliografio; Diversaj eldonaĵoj — Por lertuloj.

(La artikoloj markitaj per steletoj estas ilustritaj.)

Bibliografio

Ĉiuj libroj markitaj per steleto estas riceveblaj per:

Ader & Borel G. m. b. H., Esperanto-Verlag, Dresden-A. 1, Struvestraße 40.

(La montritaj prezoj ne entenas la sendkoston, se tio ne estas dirita.)

Recenzoj pri duoble ricevitaj verkoj aperas ĝenerale nur en eldono B.

* **Diccionario Portuguez-Esperanto** — Compilado por *Tobias R. Leite* — XXI + 417 pĝ., 9³/₄ × 15 cm — Francisco Alves & Ca., Rio de Janeiro, kaj Hachette & Cie., Paris; 1913 — Pr: 1,750 Sm. [174]

* **Der Homaramismus** — Von Dr. L. L. Zamenhof; aus der Zeitschrift „Homaro“ übersetzt von *Dr. F. Uhlmann* (13. Aufl. 1913; 1. bis 2. Tausend) — 8 S., 16 × 22¹/₄ cm. — Verlag: A. Thomrey, 20 chemin de Malley, Lausanne (Schweiz) — Pr: 0.15 M. [178]

Stirio, ilustrita *gvidlibro*. (Represo el „Universo“, Heckners Verlag, Wolfenbüttel.) Germana originalo de *Karl W. Gawalowski*; traduko de *Karl Bartel*. 12 pĝ., 15¹/₂ × 22 cm. — Eldonita de „Landesverband für Fremdenverkehr in Steiermark“, Hauptplatz 12, Graz (Aŭstrio). 1913. Pr: 1 respondkupono. [169]

Rodlvojo sur la Jeŝken apud Reichenberg (Bohemujo). Ilustrita broŝuro, verkita de *Anton Hübner*. 8 pĝ., 22¹/₂ × 13³/₄ cm. — Eldonita de la Esperantista Societo „Espero“, S-ro Ferdinand Kaulfers, Franzendorf apud Reichenberg (Bohemujo). 1913. Pr: 1 respondkupono. [159]

Gvidlibro tra Olomouc (germ. Olmütz). Eldonita de Esperantista Klubo en Olomouc (Moravio-Aŭstrio), adr: S-ro *Jaroslav Mastny*, juristo. 28 pĝ., 9 × 14 cm. Prezo ne montrita.

Bone aranĝita kaj bele presita libreto, kiu per facile komprenebla teksto kaj bildoj montras la vidindaĵojn de la vizitinda urbo.

Diversaj eldonaĵoj

* **Propaganda afiŝo por Esperanto** — 45¹/₂ × 62 cm. — Eldonita de Ludoviko Kókai, Budapest; 1913 — Prezo ne montrita.

Ĉi tiu afiŝo estas unu el la plej belaj kaj plej efikaj, kiujn ni ĝis nun posedas. Sur nigra fundo, 45¹/₂ × 46 cm, ĝi montras per altiĝantaj, flave presitaj flamoj kun nombroj statistikon pri la kreskado de la tutmondaj unuigoj esperantistaj. Tute supre staras la vorto „Esperanto,“ kaj sub ĝi maldekstre troviĝas terglobo plenigita de verda stelo Esperanta. La malsupra parto de l'afiŝo (45¹/₂ × 16 cm) estas libera, blanka papero, sur kiun oni povas presigi laŭplaĉan tekston. La afiŝo estas vere rekomendinda kaj meritas grandan disvastiĝon.

* **Sigelmorkoj kun la portreto de Dro Zamenhof** (nova eldono) — 2³/₄ × 3 cm; teksto: Dro L. L. Zamenhof, Aŭtoro de Esperanto; 6 koloroj: malhelverda, helblua, malhelblua, siringviola, bruna, flave-ruĝa — Ader & Borel G. m. b. H., Esperanto-Verlag, Dresden-A 1. — Pr: 0.300 Sm por 120 ekzempleroj.

Kongresaj sigelmorkoj de la
9a Germana Esperanto-Kongreso en
Leipzig 1914 — Detalojn vidu en la speciala
artikolo pri la kongreso;

10a Universala Kongreso de Esperanto
en Paris 1914 — Detalojn vidu en la speciala
artikolo pri la kongreso.

Kongresaj poŝtkartoj de la
9a Germana Esperanto-Kongreso en
Leipzig 1914 — Detalojn vidu en la speciala
artikolo pri la kongreso;

10a Universala Kongreso de Esperanto
en Paris 1914 — Detalojn vidu en la speciala
artikolo pri la kongreso;

Dua Tutruslanda Kongreso en Kievo 1913
(Grupo de la partoprenintoj) — Havebla ĉe Librejo
„Esperanto“, Lubjanskij proezd 3, Moskvo — Pr:
1 ekz. kostas 0.030 Sm., 10 ekz. 3 respondkuponojn
afrankite; por 1 respondkuponon oni sendas 3 kartojn.

Gazetoj

Monista Samideano — Organo por teorio, dis-
vastigo kaj praktikaj konsekvencoj de Monismo. —
Eldonanto kaj redaktoro: *H. Mangelsdorf*, Große
Diesdorferstr. 242, Magdeburg. Pr: po 75 sd. por
10 ekzempleroj; unuopaj ekzempleroj ne estos for-
sendataj. La ofteco de la apero ne estas montrita.

Ke nia helplingvo nun enpenetras la monistaron,
estas rimarkinda fakto. Ĉu ilia estro Prof. Ostwald
konsentis pri tio? Ĉu Esperanto efektive taŭgos por

sciencaj celoj? — Certel! Ĝi pruvos sian taŭgecon,
por tio garantias la nomo de la eldonanta redaktoro.
Helpu esperantistoj! Eĉ se vi ne konsentas pri la
tendencoj de la monista movado, helpu tamen, por
ke Esperanto povu doni denove la pruvon de sia
uzebleco por ĉiuj, eĉ sciencaj interrilatoj.

Redakciaj respondoj

S-ro A. Schw., Dortmund — Dankon pro viaj
alsendaĵoj. Similaj erarigaj anoncoj pri la „malbonaĵoj“
de Esperanto aperis en kelkaj gazetoj. Sed trank-
viliĝu, per tiaj rimedoj niaj „amikoj“ ne atingos iun
gravan sukceson.

Al kelkaj — Pro viaj sciigoj pri la novaj presajoj
de la firmo Tobler en Bern ni dankas. Artikolon pri
tiu ĉi afero vi trovos en „Esperanto-Türmer,“ kiu
aperos komence de Marto. Turnu vin pro tio al S-ro
San.-Rat Dr. Breiger, Luisenstr. 51, Berlin NW 6.

Al aliaj — Ni bone konas la propagandan
manieron de la oficejo de „Weltsprachebund“ kaj tial
neniel miris pri tio, ke vi ricevis la konatajn erarigajn
presajojn. Oni sendas ilin al ĉiuj grupoj esperantistaj,
al kursgvidantoj kaj eĉ al solvintoj de enigmoj el G. E.,
eld. B. Pri tio, kion vi faru, ni ja ne bezonas doni
al vi konsilon.

Oficialaj sciigoj de Germana Esperanto-Asocio (G. E. A.)

Deutscher Esperanto-Bund (Eingetr. Verein). Geschäftsstelle: Dresden-A., Pirnaische Str. 50

Für den offiziellen Teil verantwortlich: K. v. Freneckell, Dresden.

Bondeziro

Nia meritplena estrarano Dro Arnhold ed-
ziĝis la 15an de Februaro en Dresden. Germana
Esperanto-Asocio, kiu scias ŝati la grandegan
helpon, kiun Dro Arnhold ĉiam, eĉ en danĝeraj
tempoj, donacis al nia asocio, ĉi tie esprimas
siajn plej korajn bondezirojn por feliĉa edzeco
de sia altestimata financministro kaj lia juna
edzino.

Rundschreiben Nr. 26

204. Listo de propagando-paroladantoj —
Responde al nia alvoko plue anoncis sin:

S-ro *Elten, E.*, Rektor em., Hildesheim, Immengarten 45.

Ni denove rekomendas al niaj grupoj, laŭbezone
interrilati kun la sinjoroj en nia listo (cirk. 24, 188).

Pluaj sinjoroj, kiuj deziras esti akceptataj en nia
listo, bonvolu informi nin. Detalojn en cirk. 19, 146.

205. Fragebogen — Mitgliedsbeiträge — Trotz
wiederholter Erinnerungen sind immer noch einige
Gruppen mit Einsendung des Fragebogens für das

erste Halbjahr 1914 im Rückstande. Es ist dies um
so bedauerlicher, als der Bund erst vor kurzem in
Verlegenheit gebracht wurde, als er einer Aufforder-
ung, zu einer Parlamentsverhandlung statistisches
Material über den Stand der Bewegung in Deutschland
zu liefern, wegen der Säumigkeit einiger Gruppen
nicht so nachkommen konnte, wie man es von uns
vorausgesetzt hatte. Wie wir wiederholt betont haben,
brauchen wir die Angaben nicht nur für unsere ge-
schäftlichen Zwecke, sondern besonders zur geeigneten
Verwendung nach außen als absolut sichere Unterlagen
für Propagandazwecke. Es ist doch unangenehm,
wenn wir unverschuldet Vorwürfe hören müssen, welche
lediglich einige wenige Gruppen verdienen, die offen-
bar noch nicht das richtige Verständnis für ein pünkt-
liches Zusammenarbeiten mit der Geschäftsstelle haben.

Besonders machen wir darauf aufmerksam, daß
die Einsendung des Fragebogens nicht von später er-
folgenden Neuwahlen oder noch nicht erfolgter Zahlung
der Beiträge abhängig gemacht werden darf.

Durch Einrichtung unseres Postscheckkontos, wo-
durch die Einsendung von Geld an den Bund für die
Absender kostenlos ist, haben wir erfreulicherweise
erreicht, daß die Mitgliedsbeiträge mit größerer Pünkt-

lichkeit, denn je, einlaufen. Wir danken den Gruppen, die uns durch satzungsgemäße Pünktlichkeit die Arbeit erleichtern, bitten aber auch die noch mit den Beiträgen im Rückstande befindlichen Gruppen um baldige Erfüllung ihrer Verpflichtungen. Nach den Satzungen hätten die Zahlungen schon zu Anfang Januar geschehen sollen.

206. Erinnerung — Wir erinnern unsere Gruppen und Einzelmitglieder an die Beachtung der Punkte 181, 182, 186, 187 im Rundschreiben 24, und 194 (3. Abschn.), 195, 197, 198, 201 im Rundschreiben 25.

207. Rajtigataj ekzamenantoj de G. E. A. — Konforme al nia regularo por ekzamenoj la sinjoroj Dro P. Haller el Leisnig kaj K. J. Loy el Bamberg estas nomitaj rajtigataj ekzamenantoj.

208. Reklamationen wegen Nichterhalt des Bundesblattes bitten wir ausnahmslos an den Verlag desselben, Ader & Borel, Dresden-A., zu richten. Der Verlag besorgt den Versand auch des Pflichtexemplares, soweit die Gruppen ihren Fragebogen eingesandt haben, direkt.

209. Ekspozicia materialo (gazetoj) — Post granda laboro ni sukcesis kolekti sufiĉan kvanton da Esperantaj gazetoj por la ekspozicioj de la grupoj kaj ligoj. Pli ol 100 diversaj gazetoj estas kunigitaj en po unu pakajo. La prezo por ĉiu pakajo estas M 6.— ĉe afranka transsendo el nia ĉefoficejo. Ni esperas, ke ĉi tiu malalta prezo instigos multajn ligojn kaj grupojn, profiti ĉi tiun favoran okazon. Ĉar ekzistas nur 25 tiaj kolektoj, oni rapidu ilin mendi.

Ankaŭ en ĉi tiu loko ni kore dankas S-ron Tarnow, kiu afable prenis sur sin la temporaban taskon, kolekti en la tuta mondo la gazetojn.

210. Internacia Kongreso de Skoltoj en Angers (Francujo) — Dum la nomita internacia kongreso oni intencas fari viglan propagandon por Esperanto. Ni tial petas, nomi al ni adresojn de esperantistaj „Wandervogel“ kaj „Pfadfinder“, sendepende de tio, ĉu ili vizitos la kongreson, ĉu ne, por ke ni povu helpi paŝojn, por efikigi la intencitan propagandon.

211. Novaj grupoj — Aliĝis al nia Asocio la grupoj en Bremerhaven, Rudolstadt, Mühlhausen (Thür.) kaj Roda. 3 pluj grupoj ne jam sendis la aliĝilon, sed jam decidis la aliĝon. La aliĝintajn ni salutas plej kore kaj deziras, ke ili trovu plenan kontentiĝon en sia laboro en la asocio.

212. Gruppenliste — Wir setzen unsere Gruppenliste in dieser Nummer fort, indem wir diejenigen Gruppen veröffentlichen, welche seit Erscheinen der Hauptliste ihren Fragebogen eingesandt haben. Wir drücken wiederholt den Wunsch aus, daß wir nach Rückempfang aller Fragebogen in der nächsten Nummer die letzten noch außenstehenden Gruppen veröffentlichen können.

213. Photographiesammlung des Bundes — Ausgehend von der in die Wege geleiteten Sammlung von Photographien für ein Album als Hochzeitsgeschenk für unseren verdienten Schatzmeister, Herrn Dr. Arnhold (worüber die Gruppen s. Z. durch ein vertrauliches Rundschreiben des Bundesgeschäftsführers unterrichtet wurden), hat der Bund eine zweite Sammlung von Photographien von Mitgliedern deutscher Bundesgruppen angelegt, die nach Städten und Gruppen ge-

ordnet, fortgesetzt werden soll. Eine solche Sammlung ist aus verschiedenen Gründen wertvoll, und wir laden daher alle Esperantisten ein, uns zwei Bilder im Format 4×6 cm einzusenden. Das zweite Bild soll zur Vervollständigung des Albums für Herrn Dr. Arnhold dienen, das zunächst nur provisorisch gebunden ist. Herr Dr. Arnhold hat sich über das jetzt überreichte Album außerordentlich gefreut, und wir glauben, daß wir Esperantisten allen Grund haben, ihm unsern Dank für die vielen dem Bunde erwiesenen Dienste durch zahlreiche Beteiligung an dieser bescheidenen Huldigung zu vergelten.

Einige Gruppen haben bereits Bilder aller ihrer Mitglieder eingesandt. Da wir das Album bis zur Rückkehr des Herrn Dr. Arnhold, Ende März, abschließen möchten, bitten wir um recht baldige Einsendung der Bilder.

214. Kongreso en Leipzig — *Proponoj por la tagordo.* Ni atentigas pri cirkulero 25, 194 kaj pri tio, ke la prezentado de proponoj flanke de la grupoj urĝas. Oni do bonvolu ne malsimpligi nian preparan laboron per malfruiĝo.

La tria alineo de la punkto estu speciale atentata de instruistoj.

Invitoj por 1915 el kelkaj urboj jam estas anoncigitaj. Ni do atentigas pri tio, ke invitoj nur tiam havas ŝancojn, esti akceptataj, se ili estas akompanataj de ĝenerala financa plano kaj de garantioj por bona preparo de la kongreso. Precipe la invito estu apogata per invito flanke de la urbaj estraroj.

La unuan tagon de la kongreso oni ĉeestos en amuza vespero, dum kiu komunaj kantoj estos prezentataj. Gesamideanoj, kiuj povus doni al ni originalajn Esperantajn aŭ priesperantajn tekstojn de komunaj kantoj, estas petataj, tre baldaŭ sendi ilin al ni.

215. Kongreso en Paris — La kotizojn por reprezenteco en la kongreso pagis jam la grupoj Leipzig (Akad.), Berlin (Merkur 3), Breslau (3), Leobschütz, Königsberg (3), Stade, Stuttgart (5), Weida, Zabrze, Grimma, Mühlhausen-Els. (2), Oldenburg, Leisnig, Aachen, Chemnitz (instr.), Bremen (komerc.).

Pluj grupoj jam promesis la alsendon de la kotizo (1 Sm. por 25 membroj kaj 1 voĉo).

Estas dezirinde, ke laŭeble ĉiuj grupoj estu reprezentataj en Paris. La monon oni povas senkoste sendi al ni. Frutempa sendado estas rekomendata, eĉ se la grupo sendos propran delegiton, ĉar ni sufiĉe frue povas prizorgi la pretigon de la voĉdonrajtigiloj.

G. E. A. per sia bona organizacio akiris al si eksterlande plej bonan famon, kaj estas necese, ke ni konservu tiun honoron per multnombra reprezentado en Paris. Ĝis la 25a de Febr. estis anoncigitaj 1332 kongresanoj, inter ili 149 germanoj.

216. Definitiva kondamno de S-ro Fritz Stephan en Leipzig — En G. E. 1913, A VIII, No. 117 (paĝ. 111) ni sciigis nian anaron provizore, ke nia supre nomita kontraŭulo estas punita per unumonata malliberejo, sed apelaciis kontraŭ la juĝo. En nia oficiala sciigo VIII, No. 135 (paĝon 128) ni korektis tiun ĉi raporton, dirante, ke la puno estas nur dusemajna, kaj aldona, ke laŭ la oficiala sciigo de la prokuroro mem pendas ankoraŭ dua proceduro kontraŭ li. Jen la definitiva, ne plu ŝanĝebla rezulto, kiun oficiale komunikis al ni la distriktjuĝejo en Leipzig: Per juĝo de la kunskabena tribunalo, S-ro Stephan estas punita

pro daŭra trompado per unumonata malliberejo. Nia unua sciigo do tamen estis vera. Per juĝo de la Kriminala Ĉambro de la Landtribunalo tiu ĉi juĝo estas konfirmita, kaj per juĝo de la 16. I. 1914 lia revizio estas rifuzita. La prokuroro jam preparas la ekzekutadon de la juĝo.

Ni tre bedaŭras, ke nia antaŭa kunlaboranto mem devigis nin, defendi nian aferon kontraŭ liaj mal-honestaj atakoj. Sed li obstine malatentis ĉiujn niajn avertojn kaj kredis, povi ludi kun ni. Eble liaj nunaj spertoj montras al li, kiom li riskas, daŭrigante sian ĝisnunan kondukon. Nia espero, povi rekonduki lin al la vojo de l' honesteco, estas ja nur malgranda; ĉar de kelka tempo li disdonas kun duobla fervoro sian plagiaton ne plu sub la arogita nomo de Dro Stelzner, sed sub la titolo „Universo“ pere de gazeteto Universano (presata en Waldshut — Baden — ĉe H. Zimmermann) kaj denove ni jam ricevis multajn plendojn pri novaj trompadoj. Ni do urĝe petas ĉiujn samideanojn, sciigi nin senprokraste pri tiaj novaj faktoj eĉ tiam, kiam ili ŝajne ne estas gravaj. Ni

kolektos la materialon, ordigos kaj uzos ĝin kaze de la neceso duan fojon, espereble kun la sama frakasa sukceso.

217. Esperanto-Ecken — In den „Mitteilungen an die Presse“ begannen wir im Januar d. J. mit der Veröffentlichung sogenannter *Esperanto-Ecken*, deren Ausarbeitung Herr Karl J. Loy in Bamberg in dankenswerter Weise auf sich genommen hat. Die Veröffentlichung war anfangs nur allmonatlich geplant, von verschiedenen Seiten ergeht jetzt aber an das Presse-Ressort die Anfrage wegen öfteren Erscheinens dieser Ecken. Da dies im Rahmen der Pressemitteilungen nicht möglich ist, haben wir eine größere Reihe derartiger Ecken vervielfältigen lassen und stellen dieselben den Zeitungsredaktionen, die wöchentliche oder vierzehntägige Esperanto-Ecken einrichten wollen, gern zur Verfügung. Wir bitten die Korrespondenten des Presseressorts, sowie alle sich mit der Propaganda unserer Sprache in den Zeitungen beschäftigenden Esperantisten dringend um Bearbeitung der Presse in dieser Beziehung. — Ressort XIV (Presse).

Offizielle Gruppenliste des Deutschen Esperanto-Bundes (E. V.)

Nachtrag I (Hauptteil siehe Nr. 2, Febr. 1914)

Aufgestellt nach den Angaben des Fragebogens für das erste Halbjahr 1914

Die angeführten Adressen sind die *unpersönlichen Geschäftsadressen* der Gruppen, an die alle Zuschriften zu richten sind, und zwar ohne Hinzufügung eines Namens, da die Geschäftsadresse nicht grundsätzlich mit der des Vorsitzenden identisch ist. Die Adresse soll also *nur* lauten: „An die Ortsgruppe des Deutschen Esperanto-Bundes in Str. Nr. . . . Stock“. Wo keine Straße angegeben ist, genügt die bloße Ortsbezeichnung. Die Gruppen weisen wir wiederholt auf die Anbringung eines Schildchens (gegen Rückporto durch uns erhältlich) hin.

Aachen — Kurbrunnenstr. 39. V: Dr. Rotschuh
Ansbach — Schaitbergerstr. 10. V: Henriette Mark
Berlin — Süd, S. W. 61, Belle Alliance-str. 98. V: Ernst Wichert
Berlin-Weißensee — N. O. 55, Greifswalder Str. 163, III r. V: Adolf Dick
Breslau — Kath. Gruppe, Vincenzhaus, Seminargasse 15. V: G. Brück, cand. math.
Duisburg — Neudorfer Str. 213. V: Chr. Sewing
Düsseldorf — Verda Stelz, Mülheimer Str. 5. V: Ludwig Löhl
Eutin — Bismarckstr. 25. V: Dr. Hoffmann
Gleiwitz — Raudenerstr. 31. V: Staatsanw.-Obersek. Bunke
Hagen i. W. — Arndtstr. 49, I. V: Chefredakteur C. Hartenfels
Hartha i. S. — Friedrich-August-Str. 4. V: Paul Bellmann
Kassel — Opernstr. 2. V: H. Pötter
Koblenz — Leinpfad 1a. V: Hans van Hoof

Lauban — Bismarckstr. 41. V: A. Lachmann
Mannheim — Seckenheimerstr. 29. V: R. Höber
Möln i. L. — Wasserkrügerweg 37. V: W. Peters
Morgenroth O.-S. — Grubenstr. Friedenshütte O.-S.
Mühlhausen i. Thür. — Bei der Marienkirche 4, I. V: R. Dreihus
München — Esp.-Klub, Parkstr. 22, I. V: Julius Osterlein
Nürnberg — Königstr. 15. V: Dr. jur. Heinr. Orthal
Pirna a. E. — Hohestr. 4 c. V: Lehrer Schmidt
Plauen i. V. — Weststr. 34. V: Paul Neubarth
Regensburg — Fürstenhof. V: Hans Reuß
Reichenau i. S. — Nr. 96 B. V: Kaufmann A. Schilling

Rheine i. W. — V: H. Albrecht
Riesa — k. Reichsbank. V: Prof. Dr. Göhl
Roda, S.-A. — Ruttersdorf b. Roda, S.-A. V: Lehrer F. Niemann
Rudolstadt — Augustenstr. 39, I. V: M. Gonnermann, Postsekretär
Weimar — Sedanstr. 18, II. V: wird neugewählt
Wernigerode a. Harz — Bismarckstr. 24. V: W. Neurath
Worms — Sebastian Münsterstr. 12. V: Dr. Briegleb
Würzburg — Pleicherglaciistr. 7, III. V: W. Kirchner
Zittau — Gesellsch. Esp., Auß. Weberstr. 21 B. V: Richard Hösel
Zwickau i. S. — Blücherstr. 12, III. V: O. Zaulich

Änderungen:

Chemnitz — Antauen ĝis la venko, Reitbahnstr. 31. V: Arno Grötzsch

Schluß des offiziellen Teils.

Hinweis

Fremde Sprachen und ihre Erlernung — Sprachen beherrschen muß jeder, der auf geschäftlichem wie gesellschaftlichem Gebiete vorwärts kommen will. Das Erlernen von Sprachen festigt die Energie, bessert den Stil, fördert die Gesamtbildung und gewährt nach Überwindung der ersten Schwierigkeiten einen dauernden Genuß. Zu alledem gelangt man durch die bekannten Unterrichtsbriefe nach der Methode Toussaint-Langenscheidt. Die Methode Toussaint-Langenscheidt lehrt den Schüler an der Hand eines spannenden Romans oder einer packenden Erzählung nicht nur die Sprache, sie

spricht sie ihm gewissermaßen vor, wie ihr Hauptwert vornehmlich in der Gediegenheit ihrer Aussprachebezeichnung besteht, erklärt ihm die Sitten, Einrichtungen, Gebräuche und Eigentümlichkeiten des Landes und macht ihn mit den schönsten literarischen Schätzen bekannt. Sie ersetzt mit einem Worte den besten Lehrer. Wenn Sie sich über die Methode Toussaint-Langenscheidt informieren wollen, so verlangen Sie sofort kostenlos einen Prospekt und eine Unterrichtsprobe in der Sprache, für die Sie besonderes Interesse haben, von der Langenscheidtschen Verlagshandlung (Prof. G. Langenscheidt), Berlin-Schöneberg. Beachten Sie auch den dieser Nummer beiliegenden Prospekt.